

Blaðaúrkippur úr norskum blöðum, fyrri hluti

Bjarni Benediktsson – Stjórnmál – Forsætisráðherra – Blaðaúrkippur

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmálamaðurinn
Askja 2-31, Örk 6

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

NORSKE
ARGUS

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTST. 8 — OSLO
TLF. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

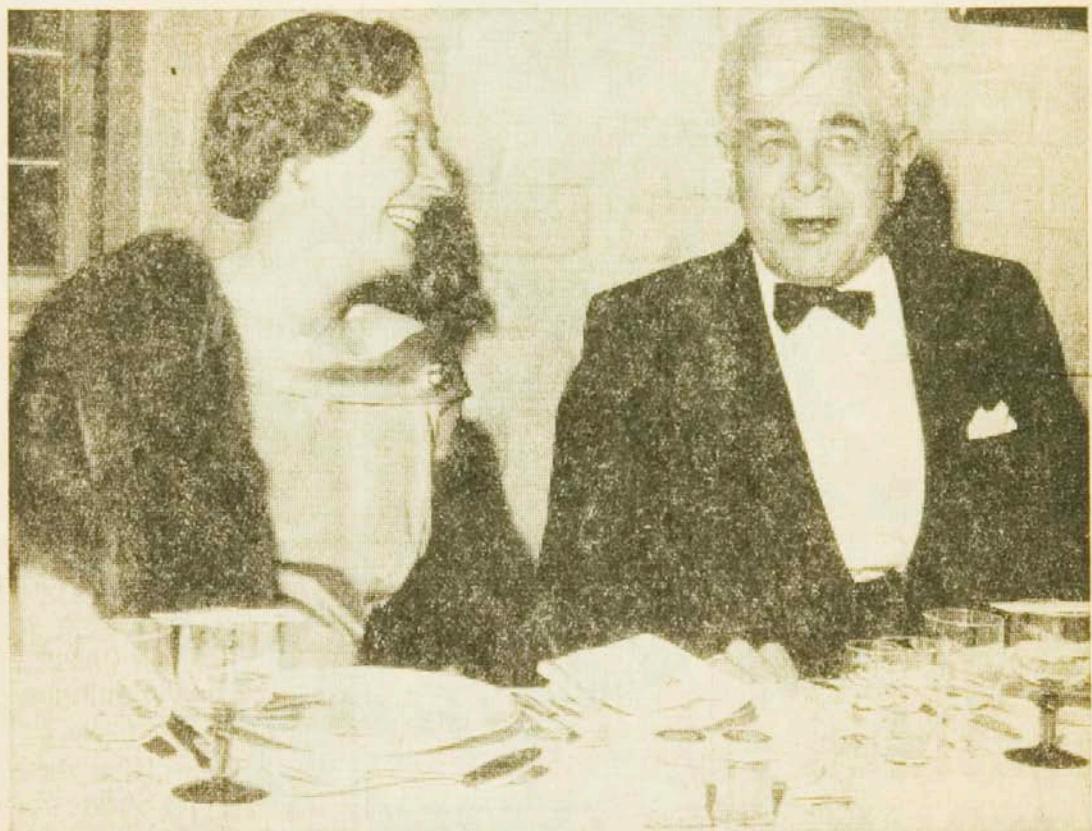
Agderposten

Arendal

Politisk tendens: Venstre
(Se baksiden!)

19 MAJ 1965

Islands statsminister på Norges-besøk

Islands statsminister Bjarni Benediktsson og frue er i disse dager på besøk i Norge. Hans besøk vil vare en uke, og han vil bl. a. besøke Bodø, Fauske, Mo i Rana og Trondheim. Bildet viser statsministeren i samtale med fru Gerhardsen under regeringens middag på Akershus.

BYRA FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Aftenposten

Morgenutgaven
OSLO
Pol. tendens: Høyre
(Se baksiden)

19. MAI 1965

Nordisk kontakt vekket Islands EFTA-interesse

Det var de mange innlegg under Nordisk Råds møte i Reykjavik om fordelene ved medlemskapet i EFTA som på ny vekket Islands interesse for å bli med i Frihandelsrådet, sa den islandske statsminister Bjarni Benediktsson på en pressekonferanse igår. — Tanken om å bli med i EFTA er av gammel dato, men er nu blitt aktualisert igjen. Det avgjørende for oss er at det er naturlig å være med i EFTA slik at vi ikke isolerer oss.

Men foreløpig er det ingen avgjørelse tatt. Statsministeren bekrefet at det har vært en viss kontakt mellom Island og EFTA, og fortalte samtidig at under samtalene med statsminister Gerhardsen og utenriksminister Lange igår hadde begge disse sagt at de syntes Island burde studere spørsmålet om tilknytning til EFTA. — Men vi er ikke kommet så langt at vi kan si noe som helst om det blir fullt medlemskap eller assosiering som kommer på tale.

Benediktsson understreket at det ikke er noen spesielle problemer i forholdet mellom Island og Norge, og samtalene med Gerhardsen og Lange hadde gjeldt alminnelige problemer. Jeg kjenner Lange fra før og vet at det er av verdi å høre hans syn,

Benediktsson fikk også spørsmål om utleveringen av de岛skes håndskrifter fra Danmark. Han mente at de to norske professorers innstilling måtte ha bygget på en misforståelse på basis av en avismelding — Island har ikke noe ønske om å få utlevert norske håndskrifter som måtte befinner seg i Danmark, sa statsministeren som samtidig uttrykte sin takknemlighet over det syn flertallet i det danske folket har på dette spørsmål.

Et annet spørsmål gjaldt utenlands kapital til Island, og her sa statsministeren at Island nu skal øke takten i kraftutbyggingen, og da vil man gjerne selge strøm til utenlandske bedrifter. Det man særlig har for øye, er opprettelsen av en aluminiumsfabrikk, og det skal i sommer føres ytterligere forhandling med Swiss Aluminium.

Statsminister Bjarni Benediktsson på pressekonferansen i Utenriksdepartementet igår. Til venstre Islands ambassadør i Oslo, Hans Andersen.

som i så fall skal reise og drive en slik fabrikk som ene-eiere. De to regjeringspartier er prinsipielt enige i dette spørsmålet, mens kommunistene er imot det. Det annet opposisjons parti, Fremskriftspartiet, er prinsipielt ikke motstander, men har praktiske innvendinger. Statsministeren kunne her fortelle at man på Island noye hadde fulgt den norske debatt om Husnes-prosjektet.

Tidligere igår avla statsministren visitt hos sin norske kollega for han nedla en krans på minnesmerket over de falne på Akershus. Etter et besøk hos Norges Teknisk-Naturvidenskapelige Forskningsråd på Blindern ble Benediktsson mottatt i audiens av kong Olav som gav lunch på Slottet. Igår kveld var det islandske statsministerparter ved en middag i den islandiske ambassaden.

18. MAI 1965

Islands statsminister med familie feiret 17. mai her

Gamle Akershus fin ramme om frendemøte

Den ti år gamle Anna Bjarnadottir, datter av Islands statsminister Bjarni Benediktsson, opplevde en riktig 17. mai som alle norske barn da hun gikk med i 17. mai-toget fra Grav skole i Bærum. Anna, som er med under sine foreldres offisielle besøk i Norge, var utsyrt med et stort norsk flagg, sang «Ja, vi elsker» og deltok i lekene under feiringen av frendefolkets nasjonaldag.

Ankom lørdag

Den islandske statsminister, Bjarni Benediktsson, kom til Fornebu lørdag ettermiddag sammen med sin hustru, fru Sigríður Björnsdóttir, og datteren Anna. Statsminister Benediktsson blir i Norge på offisielt besøk til 23. mai.

De islandske gjestene ble ønsket velkommen til Norge av statsminister Einar Gerhardsen og undervisningsminister Helge Sivertsen, begge med hustruer. Videre var Islands ambassadør, Hans G. Andersen, Norges ambassadør i Island, Tor Myklebost og en rekke representanter for norske myndigheter til stede på Fornebu.

Statsminister og fru Benediktsson vil under besøket bo i statens gjestebolig i Parkveien i Oslo.

Middag på Akershus

— Det er en stor glede for meg å ønske Islands statsminister og hans hustru velkommen hit til Akershus slott, begynte statsminister Einar Gerhardsen sin tale for den islandske statsminister ved Regeringens middag søndag kveld.

— Denne kvelden var tenkt som et norsk-islands styrnemøte, og jeg kan vanskelig tenke meg en mer høvelig ramme enn gamle Akershus. De eldste murene på denne borgen bærer bud fra en tid da Island og Norge hørte sammen. Norske konger gjorde slutt på den gamle fristadstradisjonen, men det varte ikke lenge før begge folk kom under sverdene.

nat Hestad Servertid (den næste tiden heftene) —

Fra middagen på Akershus slott. Den islandske statsminister Bjarni Benediktsson i samtale med fru Werna Gerhardsen.

tatt være på en viktig del av vår historiske arv. Heimskringla fortalte levende og nært om hvordan Norges rike ble til. Når vi lyttet til Snorre, følte vi at: «Stor arv det er for mannen av godt folk vera fødd».

Det ga andre styrke i kampen for nasjonal uavhengighet. Vi står som folk i stor takknemligheitsgjeld til våre islandske frendar for denne kontakt med vår egen fortid.

Statsminister Einar Gerhardsen kom videre inn på problemet hvordan et lite folk kan bevare sin identitet i en verden der utviklingen krever stadig større økonomske og tekniske enheter.

— Kan vi makte å skape store enheter uten å gi slipp på rådetten over vårt eget, og uten å gi avkall på vår egenart?

Samhold gir muligheter

En ting er klart: Isolasjon er ikke noe botemiddel. Vi trenger den store verden mer enn den trenger oss. Redningen må ligge i at vi anspenner vår andelige energi og i videst mulig omfang gjør bruk av våre egne kulturelle ressurser. Da kan motet med det fremmede føre til fruktbar berikelse og ikke til utslettelse av det særpregede.

Når jeg nevner dette her i kveld, er det fordi det islandske folk i sjeldent grad har evnet å ta vare på sitt særpreg uten å stenge seg ute fra verden. Det er noe enestående i dette at et språksamfunn på mindre enn to hundre tusen mennesker har kunnet holde opp en hjemlig

litteratur og samtidig holde kontakt med og føre over til sitt eget språk så mye av det som skapes ut.

I Nordisk Råd har vi fått et viktig og nytlig politisk forum hvor Island og Norge møtes sammen med de øvrige nordiske folk. Vi ser det som en berikelse av det gamle skandinaviske samarbeidet at Island er med å yte sine bidrag innenfor dette forum.

Våre land er medlemmer av NATO. Vi har hvert for oss ut fra

våre egne forhold funnet at dette best trygger vår sikkerhet slik verden er i dag. Det betyr ingen underkjennning av de Forente Nasjoner. I begge land håper vi at den tid må komme da verdensorganisasjonen er sterkt nok til alene å trygge små lands frihet og selvstendighet. Vi vet at vår tilværelse som uavhengige stater bare kan tenkes i en fredelig verden.

Det glieder oss, herr statsminister, at De og Deres hustru under besøket her også vil reise litt rundt i landet. Vi vil gjerne at dere skal få et inntrykk av hvor mangslungent Norge er. Dere vil komme til steder hvis navn har historisk klang og sagaens glans over seg, men dere vil også få møte det moderne industri-Norge i arbeidsdrakt.

Norsk herkomst

Statsminister Bjarni Benediktsson begynte sin tale under Regeringens middag med å nevne en nylig utkommet bok, «Norsk-islandske problem» av do-

sent Hálleyard Magrøy, som slår fast at størsteparten av det islandske folket må se til Norge for å finne opphav. I denne forbindelse sa statsministeren at selv om nordmennene skulle ønske å bevise at vårt opphav ikke var norsk eller på den annen side at vi islandinger ønsket andre forfedre, så er man i dag mange hundre år for sent ute.

Han understrekte at hva enn vitenskapsmennene måtte komme til, så har de to folk gjennom alle tider vært bundet sammen med slektskapsband, og de vil alltid forbli nært knyttet til hverandre. Også det statsfellesskap som disse to nasjonene hadde gjennom flere århundrer og de dype spor det har etterlatt i begge nasjoners historie, binder islandingene og nordmennene sammen.

Statsminister Bjarni Benediktsson sa at det norske forhilde kan skje har hatt enda større betydning etter at de to nasjonene gikk hver sin vei. Norges selvstendighetskamp og seier i 1905 hadde avgjørende betydning for Islands egen kamp for selvstendighet, sa han. Fra nyere tid nevnte han Norges beslutning om å gå med i NATO.

Glem ikke fortiden

Island har alltid utfoldet seg best nettopp i de tider da samkvemmet med andre stater er intimt, sa statsministeren. Mange andre små stater har gjort den samme erfaring. Folketallet er ikke i og for seg avgjørende for nasjoners velferd.

Statsminister Bjarni Benediktsson kom inn på de internasjonale samarbeidsorganene som FN, Nordisk råd, NATO og EFTA, den siste en organisasjon som Island for tida overveier å slutte seg til.

Men selv ikke teknikkens tidsalder må en glemme sitt opphav. Håvamål, Snorres heimskringla og de andre skriftene har gitt Norge og Island styrke til å gå gjennom de mørke arhundrene i historien. En lys framtid med store muligheter ligger foran oss. Men vi må ikke glemme det beste i fortiden, sluttet han.

17. mai besøkte statsministerparet Stortinget og så barnetoget derfra. Stortings presidentskap ga buffettlunsj i stortings kjellerstue kl. 12.00, og kl. 14.00 var gjestene på matiné i Nationaltheatret, der også Kongen var til stede.

Mandal kveld var det middag i hovedstuen på Folkemuseet.

BYRA FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTS. 8 - OSLO
TLF. 42 04 25

Utklipp fra:

OSLO

Pol. tendens: Uavh.

19. MAJ 1965

Hos Kongen

Kongen har tirsdag gitt foretrede for dr. Manouchehr Eghbal, Iran, sekretær Jul Mørch Thoresen, Oslo, avdelingssjef Joel Greaker, Oslo, kontreadmiral Dagfinn Kjeholdt, Oslo, direktør Reidar Kierulf, Oslo, og statsminister Bjarni Benediktsson, Island.

NORSKE
ARGUS

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Morgenbladet

OSLO

Pol. tendens: Uavh. Konserv.

(Se baksiden!)

15. MAJ 1965

Islands statsminister på offisielt besøk idag

I dag ankommer den islandske statsminister, Bjarni Benediktsson, på et åtte dagers offisielt besøk. Statsminister Benediktsson har vært i Norge flere ganger tidligere, men det er første gang han får oppleve 17. mai i Norge.

Benediktsson er 57 år gammel

og har vært statsminister siden 1963. Han er egentlig professor ved det juridiske fakultet i Reykjavik, hvor han var fra 1932 til 1940. Allerede i 1936 ble han imidlertid medlem av sentralstyret i Selvstendighetspartiet.

I 1940 ble han borgermester i Reykjavik, og siden har han ofret seg for det politiske liv. Stillingen som borgermester innehadde han i syv år, og har i tillegg vært Alltingsmann siden 1942.

Statsminister Benediktsson ble utenriks- og justisminister i 1947, og var frem til 1963 skiftevis utenriks-, justis- og undervisningsminister.

Han har vært formann i Selvstendighetspartiet siden 1961, og var i tre år fra 1956 til 1959 sjefredaktør i Morgenbladet.

Statsminister Benediktsson er kjent som en varm Norgesvenn, og har selv bedt om å få besøke Trondheim og Bodø. Foruten disse to byer skal han besøke Mo i Rana for å besøke Jernverket. 17. mai vil statsministeren tilbringe i Oslo.

Statsminister Bjarni Benediktsson

BYRA FOR AVISUTKLIPP
O. SLOTTSGT. 8 — OSLO
TLF. 42 04 25 — 42 50 32

Utklipp fra:

Aftenposten

Morgenutgaven
OSLO
Pol. tendens: Høyre
(Se baksiden)

18 MAI 1965

Island overveier EFTA-tilslutning, sier Benediktsson

I sin tale under regjeringens middag på Akershus søndag, sa Islands statsminister Bjarni Benediktsson at Island overveier å slutte seg til EFTA.

Den islandske ambassaderåd i Oslo, Sigurdur Hafstad, sier til NTB at islandsk EFTA-medlemskap er mulig og sannsynlig. Det er imidlertid ikke mulig på det nuværende tidspunkt å si når spørsmålet kan være avgjort, etter alt å domme dreier det seg om flere måneder. Saken har vært droftet i den islandske regjeringen. Det har vært uoffisiell kontakt mellom Island og EFTA.

Utklipp fra:

MORGENPOSTEN

OSLO

Upolitisk

(Se baksiden!)

18 MAI 1965

Island overveier å gå inn i EFTA

Benediktsson til Kongen idag

I sin tale under Regjeringens middag på Akershus søndag sa Islands statsminister Bjarni Benediktsson at Island overveier å slutte seg til EFTA.

Statsminister Bjarni Benediktsson understreket sterkt nødvendigheten av samarbeide, både innen de enkelte folk og folkene imellom. Om norsk-islands konkurransen om fiske-markedene sa han at den ville fortsette, selv om de som idag konkurrerer med tiden vil bli stadig mer interessert i å samarbeide. Denne utviklingen vil gjøre seg stadig mer gjeldende på stadig flere områder, sa han.

Samarbeidet og kontakten med Norge har bestandig vært nært, og det norske forbilde har kanskje hatt enda større betydning etter at de to nasjonene gikk hver sin vei. Norges selvstendighetskamp og seier i 1905 hadde avgjørende betydning for Islands egen kamp for selvstendighet, sa han. Fra nyere tid nevnte han Norges beslutning om å gå med i NATO.

I sin tale for Islands statsminister sa statsminister Einar Gerhardsen blant annet at vi i Norge har sett å følge med i den omlegning og omforming som har foregått i Island i den siste mannsalderen. For oss begge er havet en viktig rikdomskilde. Fisket betyr meget — for dere islandere enda mer enn for oss. Dere er kommet langt med å modernisere og effektivisere fiskeridriften, og deres forretningsfolk er flinke til å finne markeder for deres fiskeriprodukter. Det vet vi av dyrekjøpt erfaring, for både på fiskefelt og på markeder møtes vi som konkurrenter.

Men sunn konkurranse virker stimulerende, og derfor hilser vi den med glede, sa Gerhardsen.

Han understreket også verdien av samarbeidet i Nordisk Råd, og mente at de to land idag står overfor felles problemer på mange områder. Det største på lengre sikt er kanskje dette: Hvorledes skal et lite folk bevare sin identitet i en verden der utviklingen krever stadig større økonomiske og tekniske enheter? Redningen må ligge i at vi anspenner vår åndelige energi og i videst mulig omfang gjør bruk av våre egne kulturelle ressurser.

Hjemmested til den islandske statsministeren besøkte statsminister Einar Gerhardsen i Regjeringsbygget og bekransede minnesmerket over de falne på Akershus festning. Han vil også besøke Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd på Blindern. Kl. 13.15 gir Kongen audiens med etterfølgende lunch, og kl. 20 gir den islandske statsminister og frue middag i den islandske ambassade.

Imorgen reiser gjestene videre til Bodø. Nordpå vil de, foruten Bodø, besøke Fauske, Rognan og Mo i Rana, og torsdag kveld går reisen sydover til Trondheim. I Trondelag omfatter besøket også Stein-kjer.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 — OSLO
TLF. 42 04 25 — 42 50 22

Vestlandsnytt, Fosnavåg

Vikebladet,
Ulsteinvik. Upol.

Vort Vel,
Grefsen.

Østfold Bygdeblad,
Rakkestad. Uavh.

Aandalsnes Avis
Uavh.

Gauldalsposten,
Støren. Upol.

13. MAI 1965

Reykjavik får Europas mest ultramoderne hotell

København: Det islandske luftfartsselskap Loftleidir vil i Reykjavik bygge Europas mest ultramoderne hotell, og som utførende arkitekt er engasjert den kjente danske hotellarkitekt Bent Severin. Hans frue skal stå for interiøret. Hotellet vil bli utstyrt med svømmebaseng med svovelholdig vann fra naturens egne varme kilder, videre japansk bad, finsk sauna og en stor mosjonshall. Også på andre måter skal hotellet utnytte Islands varme kilder. I restauranten skal det skapes en eksotisk have med palmer, appelsintrær og orkideer. Varmen har man gratis fra kildene.

Hotellet inngår i Loftleidirs rute København—Reykjavik—New York. Mens andre luftfartsselskap kappes om å gjøre reisetiden kortest mulig, vil Loftleidir skape nytelse under reisen. En av attraksjonene vil bli et døgns opphold i det nye luksushotellet så passasjerene vil få et inntrykk av Island og hente sunnhet ved å både i de varme kilders vann i svømmebasenget.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSTOT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Morgenbladet
OSLO

Pol. tendens: Uavh. Konserv.

(Se baksiden!)

10 MAJ 1965

Island vil med i EFTA

Den islandske statsminister, Bjarni Benediktsson, kom til Fornebu lørdag ettermiddag sammen med sin hustru, fru Sigridur Bjørnsdottir, og deres ti år gamle datter Anna. Statsminister Benediktsson blir i Norge på offisielt besøk til 23. mai.

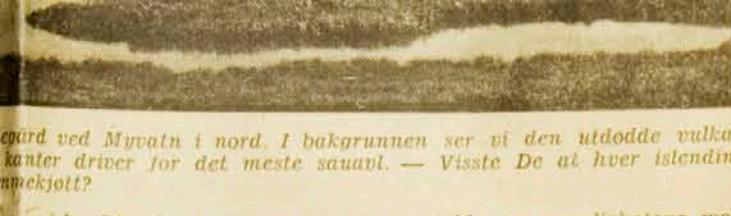
De islandske gjestene ble ønsket velkommen til Norge av statsminister Einar Gerhardsen og undervisningsminister Helge Sivertsen.

I sin tale under Regjeringens middag på Akershus søndag, sa statsminister Bjarni Benediktsson at Island overveier å slutte seg til EFTA.

Den islandske ambassaderåden i Oslo, Sigurdur Hfstad, sier til NTB at islandsk EFTA-medlemskap er mulig og sannsynlig. Det er imidlertid ikke mulig på det nuværende tidspunkt å si når spørsmålet kan være avgjort, etter alt å domme dreier det seg om flere måneder. Saken har vært drøftet i den islandske regjeringen. Det har vært uoffisiell kontakt mellom Island og EFTA.

Borgarskjalasafn Reykjavíkur

gård ved Myvatn i nord. I bakgrunnen ser vi den utdodde vulkan kanten driver for det meste sauavl. — Vissste De at hver islanding spiser kjøtt?

islandsk skoleungdom og studenter

fire måneder «sommerferie».

Ingen av dem ville drømme om å ligge og bade i de varme kildene hele denne tiden. Nei, de er seg sitt ansvar bevisst og ser naturligvis stor fordel i å kunne ta seg feriejobber — det værre seg i industrien, ute på landet, på fisket eller på all slags anleggssarbeide.

Sommeren er jobbetid i Island. Da går hujlene dobbelt så fort, og lønningsposene formelig svulmer opp. Ombord i sildebåtene kan guttene tjene fra 15 000—20 000 n. kr. i løpet av ferien, pikene som salter silden kan klare opp til 200 n. kr. (og mer) i døgnet så lenge fisken varer, mens man i industrien og på bygdene nok må innstille seg på noe mindre inntekter, men godt betalt er det allikevel sett etter norske forhold.

Skoleungdommen og studenterne kan ellers priseg seg lykkelige over de meget moderate skatter på ferieinntektene.

Alle higer de etter å bli ferdige med utdannelsen og komme ut i arbeidslivet for godt — giftet seg og reise et hyggelig hjem. I så måte går det raskeire for islandingerne enn for oss, fordi de ikke har militærtjeneste.

Forsvaret er overlatt de amerikanske styrker på Keflavik — for det ville unektelig være til liten nytte for et så fattig folk å reise en egen haer. Og: Hele forsvarsbudsjettet betales av NATO!

En meget stor del av islandsk ungdom tar hoyere akademisk teknikk eller annen faglig utdannelse, og mange frykter at mangelen på ufanget arbeidskraft etter hvert skal bli enda større. Men så lenge inntektsforskjellen ikke er stor, skal de det ikke være noen fare.

Gjennomsnittsinntektene for de største grupper arbeidstagere ligger nu på 25—30 000 n. kr. brutto. Skattpresset er mindre enn i Norge. Samlede direkte og indirekte skatter utgjorde i fjor 27 pst. av nasjonalproduktet, mens det var opp i hele 36 pst. her hjemme.

Siden krigen har Island vært hjemsøkt av en meget kraftig inflasjon, som flere ganger har truet med å ta knekken på landets økonomi. Den ene devaluering har fulgt den andre. Pris- og lønnsutviklingen har vært forholdsvis rolig fra i fjor sommer, men året før steg lønningene for de fagorganiserte med drye 30 pst. (andre grupper fikk til dels mer), som i løpet av kort tid ble spist opp av en kraftig prisstigning.

Efter dette hadde man regnet med en ny nedskrivning av den islandske kronen, men den

uteble, og myndighetene mener nu at de har situasjonen under kontroll — selv om dette har skapt visse problemer for eksportnaeringen. — Det er nu å håpe, for islandingers egen skyld at de har kært av de senere års håpløse pris- og lønnskappel og fortsatt bremser litt på kravene. — — —

Tar vi så en titt inn i de

moderne islandske hjem.

slår det oss hvor meget mer plass de har enn vi her hjemme på berget. Gjennomsnittsleiligheter i blokker er på 115 kvm., mens villaene stort sett er på 180—240 kvm. Prisene liggende på omtrent 110 000 n. kr. for blokkleiligheten. Villaene er ofte svært luksuriøst utstyrt og vil som regel komme på 215—240 000 n. kr.

Nesten 50 pst. av alle nye leiligheter blir imidlertid overlevert upusset eller ferdig pusset, og så gjør familiene selv resten av arbeidet og sparer derved store summer.

Det som kjennetegner de islandske hjem er først og fremst de imponerende velutstyrt og romslige kjøkken. Der mangler intet. Til daglig inntar familiaen som regel alle måltider på kjøkkenet.

Stuene har døgre vinduer, er lyse og praktiske og smakfull

innredet. Møbelstilen er den samme som over alt i Norden. I mange leiligheter har man tepper på alle gulv helt ut i hjørnene og det skaper jo straks en ekstra lun hygge.

Peisen er faktisk det eneste vi savner, men islandingerne har ingen gavnsgang og importert peiseld blir naturligvis alt for dyr. Isteden blir hjemmene oppvarmet med vann fra de varme kildene. Billigere «fyrings» skal man lete lenge etter.

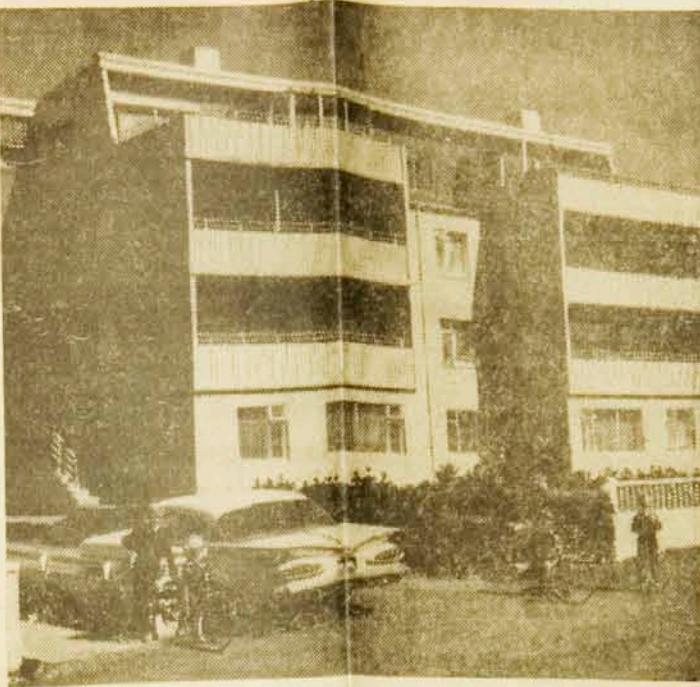
For å danne oss et bilde av

prisnivået.

tar vi oss en tur rundt i Reykjaviks store magasiner og forretninger. Her er en del av de «prislappene» vi nappet med oss: (der intet annet er angitt pr. kg.) Sloyet torsk 0,95 n. kr., lammesadel 10 n. kr., flaskemelk pr. liter 0,99 n. kr., smør 14,90 kr., margarin 2,65 kr., egg 1,35 kr., hvetemel (pakket) 1,90 kr., rugbrød (1,5 kg) 1,85 kr., appelsiner 5,15 kr., sukker 1,37 kr., kaffe 13,80 kr. og en flaske Coca Cola (0,17 D) 0,70 norske kroner.

Såvel møbler som alt elektrisk utstyr er dyreste enn her hjemme, mens klær og sko viser liten prisforskjell. Fyringsoljen koster 0,27 kr. pr. liter, bensinen 0,98 kr. og elektrisiteten til hjemmene 14,5 n. øre pr. kilowatt-time.

Bilen blir dessverre ennå betraktet som luksus av de islandske myndigheter og er derfor svimlende dyr. En Folkevogn 1200 kommer på over 24 000 n.

Boligblokkene i Reykjavik imponerer med ualmindelig store og luse leiligheter og smart oppvarming med vann fra de varme kildene.

slik innsatsvilje og fordi landet bør dem så rike muligheter.

Fiskeriindustrien vil bli videre utbygget for å sikre en bedre utnyttelse av råvarene til høyverdig fullforedlet vare som vil kunne bringe landet enda større inntekter — selv om fangstene skulle synke noe.

Jordbruksområdet som for det yngste går ut på melkeproduksjon og sauavl, har allerede gjennomgått en bemerkelsesverdig modernisering, men det er ennå for mange små og lite lønnsomme bruk. Et større samarbeide og videre rasjonalisering er på trappene, og dessuten arbeider man med planer om en mer omfangsrik eksport av kjøtt — såvel det herlige førekjøtt som avlsfe. Det har også vært på tale å ta opp igjen minkavl som ble forbudt for siste krig.

Fossekraften er foreløpig lite utnyttet, men i nærmere fremtid vil man gå til reisning av store kraftverk som bl. a. skal levere elektrisitet til den prosjektelektrokjemiske og metallurgiske eksportindustri.

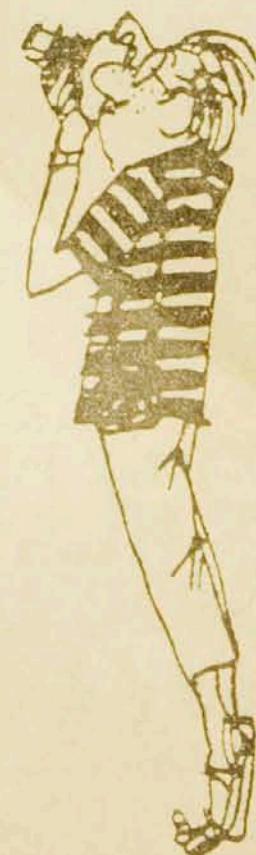
Landet er fattig på malmer, men jorddampfeltene og de varme kildene skal temmes i større utstrekning for å tjene en rekke formål. På dette området drives intens forskning. Det er ikke tvil om at jordvarmen representerer den største av Islands naturrikdommer.

Hvor vi snur og vender oss dukker det opp nye muligheter.

— kan hende for mange for en så liten nasjon. Men med dyktig styre og stell, forstår vi sa godt at islandingerne har tro på fremtiden.

Intet folk i verden flyr mer enn islandingerne. — hver annen innbygger går på vingene en gang om året. Landet har i alt 100 store og små flyplasser hvorav ca. 25 trafikeres med faste ruter.

NORSKE
ARLUS

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTST. 8 — OSLO
Tlf. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Nordlandsposten

BODO

Pol. tendens: Høyre

19. 5. 1955

Islands statsminister til Bodø i formiddag

Statsminister Bjarni Benediktsson og frue kom til Fornebu lørdag. Bildet, som er tatt ved ankomsten, viser fra venstre

Benediktsson, statsminister Einar Gerhardsen, fru Werna Gerhardsen, statsminister Benediktssons datter og fru Sigridur Bjørnsdottir.

Den islandske statsminister Bjarni Benediktsson og hans hustru, Sigridur Bjørnsdottir, kommer på besøk til Bodø i dag med det ordinære ruteflyet

fra Oslo klokken 12.35. Med i statsministerens følge er den islandske ambassadør i Norge, Hans G. Anderssen med frue, den norske ambassadør i Island, Tor Myklebost med frue, statssekretær i Kirke- og undervisningsdepartementet, Tonnes Andenæs med frue og førstesekretær i Utenriksdepartementet, Knut Taraldset.

Etter at gjestene er mottatt på flyplassen, blir det sightseeing i byen med besøk blant annet hos ordfører Olav Hagen i Rådhuset og besøk i Bodø domkirke og Bodin kirke. Nordland fylke gir lunsj i fylkesmannsboligen, og klokken 17.00 reiser de mannlige i folget med et Otterfly til Rognan med sightseeing over Salten underveis. På Rognan vil det bli gitt en orientering om båtbyggingen i Saltdal, og det blir besøk på sponplatefabrikken. Damene reiser med bil til Fauske og skal her besøke Husmorskolen. Statsministeren og hans følge reiser i kveld med toget til Mo i Rana, hvor de skal være Norsk Jernverks gjester.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra :

OSLO

Upolitisk forretningsavis
(Se baksiden!)

EGL MÅL

BENEDIKTSSONS

Nordlands-besøk

Beså Sponplatefabrikken i går
— ser Jernverket i dag

Fra «N. H. og S. T.»s
utsendte medarbeider
Hans Chr. Finstad

Fauske i dag.

I århundrer har det vært en sterkt kontakt mellom Saltdal i Nordland og Island. Først ble det eksportert «vikingeskip». Deretter ble det sendt over grantrær fra Salten, og i dag er det sponplater produsert på den nye fabrikken i Rognan som utgjør kontakten.

Dette moment ble sterkt understreket av direktør Chr. A. Jakhelln, da han i går som formann i styret for Salten Skogindustri A/L ønsket den islandske statsminister Bjarni Benediktsson velkommen til fabrikken. Statsministeren kom i et enmotors militærfly til Rognan, og landet på den gamle tyske krigsflyplassen på stedet. I statsministerens følge var bl. a. fylkesmann Bue Fjermers, den islandske ambassadør i Oslo, Hans Andersen, og den norske ambassadør i Reykjavik, Tor Myklebost.

Statsminister Bjarni Benediktsson med følge kom i går formiddag til Bøe, og oppholdt seg noen timer i byen. Det som nok i første rekke gjorde inntrykk på statsministeren var den gamle Bodin kirke fra det 12. århundre.

Dette var Benediktssons første tur til Nord-Norge, og til «N.H. og S.T.»s utsendte medarbeider uttalte statsministeren sin store forundring over den utbygging som var foregått, de industriforetagender han hittil har sett, og dessuten hadde han ikke ventet at våren allerede hadde gjort sitt inntog så langt nord. — Det er jo like grønt som på Island. Bortsett fra trærne, så er Nord-Norge presis som hjemme, sa statsministeren.

For flyferden til Rognan startet ved halv 6-tiden om ettermiddagen, hadde statsministeren deltatt i en kommunal mottagelse i Rådhuset, han var blitt vist den nye storkirken i byen, hadde sett motorfabrikken Rapp, vært en tur på Ronvikfjellet, og sett den gamle Bodin kirke.

I går kveld dro statsministeren med følge til Mo i Rana, der han i dag skal se Jernverket. Så vidt vites, er det ikke meningen å vise frem Koksverket eller Ammoniakk-verket.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTST. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

FRIHETEN

Oslo

Pol. retn.:
Norges Komm. Parti
(Se baksiden!)

19. 5. 1955

Island vil utvide fiskerigrensen ytterligere

Men er ikke ute etter norske håndskrifter — forsikrer statsminister Benediktsson

Islands statsminister Bjarni Benediktsson innledet sin pressekonferanse i utenriksdepartementet i Oslo tirsdag med å si at det ikke fantes vanskelige problemer i forholdet mellom Island og Norge som krevde løsning. Som en følge av dette hadde samtalene mellom ham og statsminister Gerhardsen og utenriksminister Lange vært preget av fullstendig åpenhet.

På spørsmål om de islandske overveielser om å gå inn i EFTA, sa statsminister Benediktsson at det ikke var første gang dette spørsmålet var framme i Island. Man hadde droftet saken inntil Storbritannia, Danmark og Norge gjorde kjent sine ønsker om å gå med i Fellesmarkedet. Disse planene fikk Island til å tape interessen for EFTA-medlemskap, men da det viste seg at de tre EFTA-lan-

ne ikke kom til å bli EEC-medlemmer med det første, ble spørsmålet om Islands forhold til EFTA tatt opp på ny. Det var særlig under det siste møtet i Nordisk Råd i Reykjavik i vinter at Islands interesse for EFTA ble vekket på ny, sa Benediktsson.

Statsministeren presserte at Island ikke var under noe tidspress med hensyn til medlemskap i EFTA. Man hadde ennå ikke tatt stilling til om det var fullt eller assosiert medlemskap Island burde søke. Statsministeren bekreftet at Island hadde hatt føtere ute overfor EFTA.

Statsministeren sa seg tilfreds med den måten Danmarks regjering og Folketing hadde behandlet spørsmålet om utlevering av de islandske håndskriftene på. Om to norske pro-

fessorers påstand om at Island også var ute etter norske håndskrifter, sa Benediktsson at en slik oppfatning måtte bero på en misforståelse.

Islingene var sterkt interessen til å få utvidet fiskerigrensen til å gjelde hele kontinentalsokken. Statsminister Benediktsson mente utviklingen gikk i retning av å etablere denne retten, som naturligvis ville gjelde alle stater.

Tidligere på dagen hadde den islandske statsministeren avlaget visitt hos statsminister Gerhardsen før han lå ned krans ved krigsmannesmerket på Akershus. Senere på formiddagen besøkte han Norges Teknisk-vitenskapelige Forskningsråd på Blindern. Etter dette besøket ble han invitert i audiens hos Kong Olav som ga lunsj på Slottet. Om kvelden er det islandske statsministerparet verter ved en middag i den islandske ambassade

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGÅT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

HANDEL OG SJØFART®

OSLO

Upolitisk forretningsavis
(Se baksiden!)

27. MAI 1985

Statsminister Benediktsson

Statsminister Bjarni Benediktsson med frue kom onsdag kveld til Mo i Rana med tog fra Rognan. I Rognan så statsministeren bl.a. på båtbygningsindustrien, som imponerte ham meget.

Statsminister Benediktsson ble på Mo jernbanestasjon mottatt av ordføreren i Rana, Per Karstensen, og verksdirektør Gunnar Langberg ved A/S Norsk Jernverk.

Torsdag formiddag skal statsministeren se på Jernverket.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGÅT. 8 — OSLO
TLF. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Arbeiderbladet

Pol. tendens: Det norske
Arbeiderparti
(Se baksiden !)

18. MAJ 1965

Island tenker på EFTA-tilslutning

I sin tale under Regjeringens middag på Akershus søndag, sa Islands statsminister Bjarni Benediktsson at Island overveier å slutte seg til EFTA.

Den islandske ambassaderåden i Oslo, Sigurdur Hafstad, sier til NTB at islandsk EFTA-medlemskap er mulig og sannsynlig. Det er imidlertid ikke mulig på det nåværende tidspunkt å si når spørsmålet kan være avgjort, etter alt å dømme dreier det seg om flere måneder. Saken har vært drøftet i den islandske regjeringen. Det har vært uoffisiell kontakt mellom Island og EFTA.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGÅT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Rana Blad MO

Pol. tendens: Arb.partiet

2. APR 1965

Islands statsminister skal være ett døgn i Mo i Rana

Utenriksdepartementet har underrettet Rana kommune om at den islandske statsminister Bjarni Benediktsson med følge kommer til Mo i Rana med sorgående nattog 19. mai kl. 22.50. Følget vil stoppe et døgn i Mo, og fortsette videre sør-over med nattoget neste kveld. Foruten sin frue vil statsministeren bli ledsaget av statssekretær Tønnes Andenæs i Kirkedepartementet, den islandske ambassadør i Oslo med frue og den norske ambassadør i Reykjavik med frue. Selskapet vil bo på Meyergården hvor Norsk Jernverk vil være vertskap ved en lunsj og middag for gjestene 20. mai.

På programmet ellers står besøk på Jernverket. Det regnes også med at gjestene vil se på boligbyggingen i Mo og oppbyggingen av dette industri-sentret forøvrig.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTST. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Morgenbladet

OSLO

Pol. tendens: Uavh. Konserv.

(Se baksiden!)

20. MAJ 1965

Den islandske statsminister til Mo i Rana

Den islandske statsminister Bjarni Benediktsson og hans frue Sigridur Bjørnsdottir kom til Bodø med det ordinære ruteflyet fra Oslo onsdag formiddag. De ble mottatt på flyplassen av bl. a. fylkesmannen i Nordland, Bue Fjermeros, og senere tatt med på sightseeing i byen med besøk bl. a. i rådhuset og Bodø domkirke. Nordland fylke gav lunsj for gjestene i fylkesmannsboligen, og kl. 17 reiser de mannlige i folget fra Bodø til Rognan med et av Flyvåpnets Otterfly.

Gjestene fortsetter til Mo i Rana med nattoget fra Rognan. I Mo i Rana skal statsministeren og hans følge være Norsk Jernverks gjester.

BYRA FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTS. 8 - OSLO
TLF. 42 04 25

Utklipp fra:

OSLO
Pol. tendens: Uavh.

20. 5. 1955

Ridderkorset av Falkeordenen

Ved en høytidleighet i den Islandske ambassaden i Oslo tirsdag, dekorerte Islands statsminister Bjarni Benediktsson dosent Hallvard Magerøy og den islandske redaktør Skuli Skulason med Ridderkorset av Falkeordenen. Redaktør Skulason er bosatt i Oslo.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
O. SLOTTSGT. 8 — OSLO 1
TLF. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Arbeiderbladet

Pol. tendens: Det Norske
Arbeiderparti
(Se buksiden!)

15. MAJ 1965

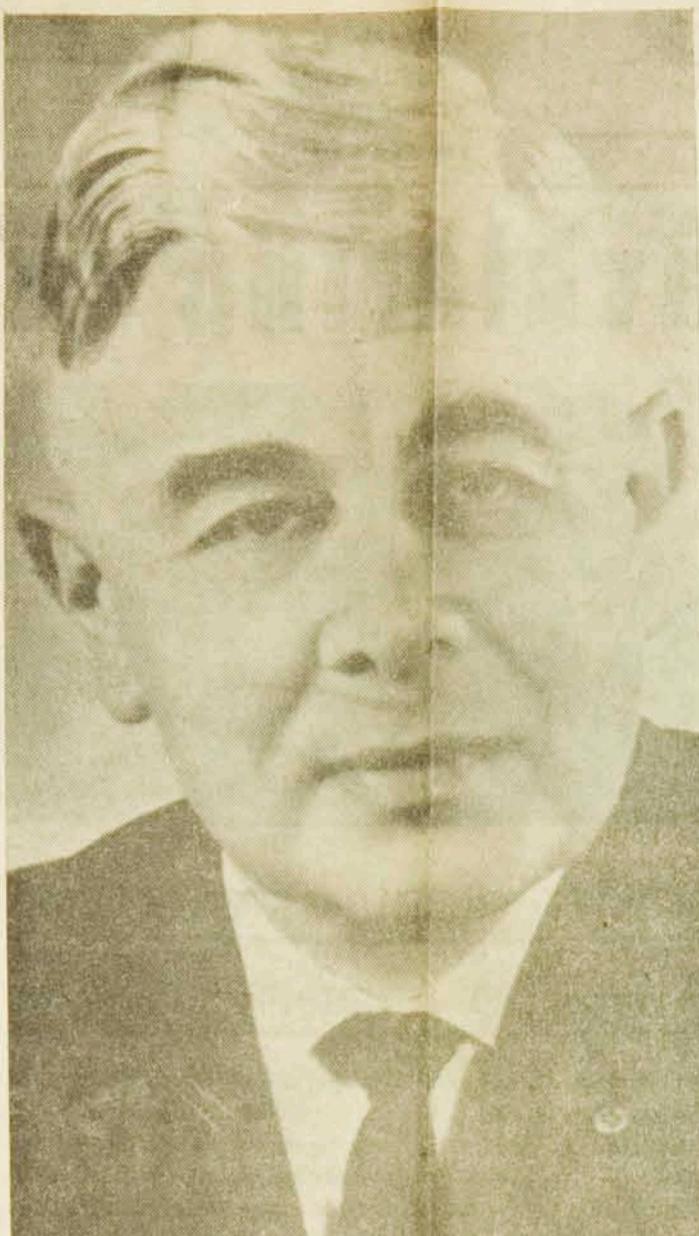
Islands statsminister regjeringens nye gjest

At i ettermiddag blir president Tito avløst som den norske redaktør for partiets avis «Morgunblaðsins lands statsminister Bjarni Benediktsson, hvis besøk vil være til og med neste lørdag. Han blir i Oslo t.o.m. 18. mai og på programmet står faste poster som regjeringsmiddag på Akershus 16. mai og audiens og lunsj på Slottet 18. mai. 17. mai vil den islandske statsminister ha Stortingets presidentskap som vertskap. De fire dagene 19.—22. mai skal Benediktsson besøke bl.a. Bodø, Mo, Trondheim, Stiklestad og andre historiske steder.

Benediktsson er statsminister siden 1963 og formann i det islandske Høyre, Selvstendighetspartiet, siden 1961. I dette partiet, som også hans far, Benedikt Sveinsson, representerer i Altinget, var Benediktsson aktivt med alt som juridisk student og kom inn i sentralstyret så tidlig som i 1936. Fra 1932 til 1940 var Benediktsson professor i rettsvitenskap ved univer-

sitetet i Reykjavík, fra 1940 til 1947 borgermester i hovedstaden. Han er alltingsmann siden 1942. I de ni åra 1947—56 var Benediktsson med i alle regjeringer, hele tida som sjef for to eller tre departementer (utenriks-, justis- og undervisningsdepartementene). I de tre neste åra var han sjefredaktør for partiets avis «Morgunblaðid», inntil han i 1959 ble justis- og undervisningsminister i den koalisjonsregjeringen av Selvstendighetspartiet og sosialdemokratene som nå har sittet lenger enn noen regjering i Island før, og som inntil 1963 hadde Benediktssons nærmeste partifelle Olafur Thors som sjef.

Det islandske statsbesøk

Statsminister Bjarni Benediktsson

I slands statsminister Bjarni Benediktsson og hans frue, Sigríður Björnsdóttir, kommer i dag til Norge på et offisielt besøk som skal strekke seg over vel en ukes tid. Statsministeren og hans frue kommer til Fornebu i dag, lørdag, kl. 17 og forlater Norge igjen over Fornebu søndag 23. mai kl. 12.45. Det er lagt opp et omfattende og anstrengende program for besøket.

* *

Av sommerens statsbesøk er det ingen som gleder det norske folk mer enn det islandske. Det er gammel og vel kjent vel over Norskehavet mellom de to land og det er intet folk i Norden vi føler oss så beslektet med som det islandske. Det har jo også sin naturlige historiske forklaring.

Island hører i dag til de frie nordiske stater, en av «Svanene fra Norden», et av de land hvor den demokratiske styreform er den eneste tenkelige. Norge har med interesse og sympati fulgt sagaoyas arbeid for å nå fram til full selvstendighet. Ved sambandsloven av 1918 oppnådde også Island å bli anerkjent som en fri og suverén stat. Det betyde slutten på et hundreårig selvstendighetsarbeid som ble innledet av Jon Sigurðsson omkring 1840, og som ble fortsatt av andre etter hand dod i 1879. Under okkupasjonen borfalt den dansk-islandske pakt og ved et folkevotum i mai 1944 valgte islanderne langt henimot enstemmig å gå videre som selvstendig republikk. Den nye grunnloven trådte i kraft 17. juni, som siden 100-årsdagen for Jon Sigurðssons fødselsdag i 1911, var blitt Islands nye nasjonaldag.

De år som har gått siden Island ble selvstendig stat har vært preget av store framskritt på det økonomiske som det kulturelle plan. Landet har foretatt utbygging på de forskjellige områder, næringslivet har vært i rik vekst og utviklingen har på mange måter vært som i de andre nordiske land. Men det er også der, som hos oss, store uløste oppgaver, og den videre utbygging følges med interesse av Islands nordiske venner og freender.

Islands statsminister og hans frue vil under besøket i Norge sikkert få mange bevis for den interesse og det vennskap det norske folk føler overfor det islandske.

* *

Statsminister Bjarni Benediktssons vita er kort og knapt slik: Født 30. april 1908 i Reykjavik, sønn av altingsmann Benedikt Sveinsson. Student 1926, cand. jur. 1930, studier i statsforfatningsrett 1930–1932, professor juris 1932–1940. Medlem av sentralstyret for Selvstendighetspartiet siden 1936, formann siden 1961. Borgermester i Reykjavik 1940–1947, altingsmann siden 1942. Sjefredaktør for Morgunbladid 1956–1959. Utenriks- og justisminister 1947–1949, utenriks-, justis- og undervisningsminister 1949–1950, utenriks- og justisminister 1950–1953, justis- og undervisningsminister 1953–1956, justis- og undervisningsminister 1959–1963, statsminister siden 1963. Han ble gift i 1943 med Sigríður Björnsdóttir. De har én son og tre døtre.

* *

Statsministeren og frue tar i dag etter ankomsten inn i statens gjestebolig og kvelden skal være fri for offisielle plikter. I morgen, søndag, skal de besøke Oslo omegn på en biltur og det blir lunsj på Sundøyas Fjordrestaurant. Klokken 17 er det mottagelse i den islandske ambassade for den islandske koloni i Oslo og om kvelden regjeringsmiddag på Akershus slott.

Mandag 17. mai skal statsministeren og frue se barnetoget fra Stortinget. Det blir president-skapslunsj i Stortinget, matiné i Nasjonaltheatret og middag i Hovstuen på Folkemuseet etter matineen.

Tirsdag er det forskjellige arrangementer i Oslo og onsdag går ferdene nordover i landet, til Bodø, Mo i Rana og Trondheim. Og neste sondag skjer som nevnt avreisen fra Oslo.

BYRA FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Aftenposten

Morgenutgaven
OSLO

Pol. tendens: Høyre
(Se baksiden)

20. MAI 1905

Islands statsminister i Bodø og i Rognan

Fra Aftenpostens korrespondent

Bodø, 19. mai

Den islandske statsministeren Bjarni Benediktsson med følge kom ved middagstider idag til Bodø. På flyplassen ble statsministeren mottatt av blant andre fylkesmann Bue Fjermersos, generalmajor R. J. Thommesson og politimester Gunnar Gjone. To pikeklasser fra folkeskolen var møtt frem og hilste gjestene velkommen med flagg og hurrarop. Efter mottagelsen på flyplassen dro statsministeren og følge på sightseeing i byen, og siden gav fylkesmannen en lunch for dem i fylkesmannsboligen.

Senere gikk turen utover til Rapp-fabrikken, og her ble statsministeren vist rundt av direktør C. P. Swensson. Rapp-fabrikken leverer et betydelig antall kraftblokker til islandske fiskefartøyer, og statsministeren fulgte interessert med i produksjonsprosessen.

Statsministeren var tydeligvis på hjemmebane da han slo av en prat med skipperen på Meløy-snurperen «Ole Torrissen», Sigurd Torrissen. Statsministeren var sterkt interessert i hvordan norske snurpere legger opp driften, og skipper Torrissen kunne fortelle ham at de også hadde drevet sildefiske i islandske farvann.

I ettermiddag dro statsministeren og de mannlige medlemmer av følget med fly til Rognan, mens damene kjørte innover med bil. Fra relativ lav flyhoyde kunne statsministeren studere det nordlandske värlandskap, hvor vinteren ennå ikke helt har mistet sitt grep. Statsministeren var levende interessert i det han så, og det var tydelig at denne flyferden var et

vellykket innslag i hans Nordlandsreise.

På Rognan flyplass ble gjestene mottatt av kontorsjef Roald Kulseth og andre representanter for Saltdal kommune. Statsministeren besøkte batbyggeriene på Rognan, i første rekke Johan Drages Batbyggeri, og her var det disponent Johan Surebotten som viste rundt. Den islandske statsminister med følge drog så til sponplatefabrikken hvor de ble mottatt av direktør Chr. A. Jakhelln, ingenior Per Gulbransen og disponent Odd Arntsen. Etter besøket på Rognan reiste den islandske statsminister og følge videre til Mo i Rana med sørgaende nattog.

BYRAET PØR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGÅT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Arbeiderbladet

Pol. tendens: Det norske
Arbeiderparti
(Se baksiden !)

19. 5. 1955

Riddere av Den islandske falk

Ved en høytidelighet i den islandske ambassade i Oslo tirsdag, presenterte Islands statsminister Bjarni Benediktsson dosent Hallvard Magerøy og den islandske redaktør Skuli Skulason med ridderkorset av Falkeordenen. Redaktør Skulason er bosatt i Oslo.

BYRA FOR AVISUTKLIPP
Ø, SLOTTS, 8 - OSLO
TLF. 42 04 25

Utklipp fra:

OSLO
Pol. tendens: Uavh.

14 MAJ 1965

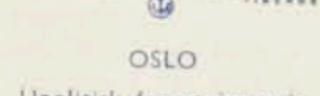
BJARNI BENEDIKTSSON — Islands statsminister — er mannen som blir presentert i kveldens «Nordiske profil» i TV. Intervjuer er Jan Frydenlund. Fra 1940 til 1947 var Bjarni Benediktsson professor i rettsvitenskap ved universitetet i Reykjavik. Alltingsmann har han vært siden 1942. Han ble medlem av sentralstyret i Uavhengighetspartiet i 1936 og i 1948 ble han viseformann. Benediktsson satt som formann i utenrikskomitéen i 1946-47. Han har vært utenriksminister, justisminister og undervisningsminister i den islandske regjering. I 1963 ble han landets statsminister.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTST. 8 — OSLO

TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

OSLO

Upolitisk forretningsavis

(Se baksiden!)

19. MAI 1965

Vennskapsreise uten politiske problemer

Statsminister Benediktssons samtaler med regjeringen

De nære norsk—landske forbindelser og det gode samarbeide som gjør at det ikke finnes noen problemer mellom de to land ble fremhevet av Islands statsminister Bjarni Benediktsson da han i går hadde en samtale med pressen etter sine møter med norske regjningsmedlemmer. Derfor, fremholdt han, er mitt besøk en ren vennskapsreise. Statsministeren fremhevet også de nære kulturelle kontakter mellom Norge og sitt eget land.

I samtalens løp ble en rekke spørsmål tatt opp. Statsminister Benediktsson ga vel balanserte svar, og man merket en noktern godviljens innstilling i hans vurdering av de forskjellige problemer.

En sak som ble viet særlig oppmerksomhet var hans henvisning i sin tale på Akershus til Islands interesse for EFTA.

— Vi var på Island meget interessert i dette spørsmålet da en del av EFTA-landene forhandlet om medlemskap i Fellesmarkedet fremholdt han. Senere kom saken av naturlige årsaker i bakgrunnen, men nå er den ved å bli mer aktuell igjen. Spørsmålet om assosiering eller medlemskap i EFTA har ennå ikke vært tatt opp til noen avgjørelse på Island. Men det kommer mer og mer i forgrunnen. Island befinner seg imidlertid ikke under tidspress, men kan avvente utviklingen. Særlig har man fulgt saken med oppmerksomhet etter Nordisk Rådmøte i Reykjavik, da de øvrige nordiske land fremhevet de fordele de hadde av samarbeidet i

EFTA. Det som foreløpig skjer er at de andre skal være klar over at interessen for dette spørsmål og en slik kontakt er levende igjen i Island, fremholdt han.

Elant de andre spørsmål som ble reist var Islands holdning til problemer knyttet til utnyttelse av kontinentsokkelen. Statsminister Benediktsson fremhevet i denne sammenheng Islands interesse av å få kontroll over fiskegrunnene utenfor sine kyster uten hensyn til 12-milsgrensen. Det er ingen bevegelse i dette spørsmål, men utviklingen går etter vår oppfatning i den riktige retning, fremholdt han.

Da han ble anmodet om å utdype dette siste, svarte statsministeren at man i det lange løp ikke kan skille fiskerettighetene fra de øvrige ressurser knyttet til kontinentsokkelen, slik som tilfellet er nå. Men Island kan ikke kreve en særrett for seg, men må også godta at det samme prinsipp må gjelde for andre. Dog henviste han i denne sammenheng til Haagdomstolens avgjørelse om de norske fiskerigrensene, hvor det ble tatt særlige hensyn til en befolkning som i hovedsaken er henvist til å føre sitt utkomme ved fiske.

Om håndskriftsaken uttrykte han sin forvissning om en gunstig løsning og sa at den danske regjerings holdning i denne sak har vakt glede og beundring på islandske hold. Statsminister Benediktsson benektet forvirrig i denne sammenheng at Island på listen over håndskrifter som det er interessert har tatt skriften som kunne betegnes som norske.

På det økonomiske felt ble Islands industriutvikling og landets inflasjonsproblem berørt. Aluminiumsamarbeidet med et sveitsisk selskap så Island i denne sammenheng som en vinning. Det samarbeide er igjen knyttet til utviklingen av landets vannkraftressurser.

Inflasjonsproblemet sa han ganske åpent at regjeringen ikke har maktet å løse. Derimot understreket han sterkt at det ikke er tale om noen devaluering av den islandske kronen.

Den avtale som man fikk for arbeidslivet i fjor har dempet inflasjonen noe. Forhandlinger er nå igang om en ny lønnsavtale og han hoper at den kunne bli like gunstig som fjorårets ordning. Dette ville være første sak han skulle ta fatt på etter Norges besøket og det er håp om å nå frem til en overenskomst i juni måned.

Til tross for inflasjonen har imidlertid Island og det islandske folk bedre økonomiske vilkår i dag enn noen gang før.

Det islandske statsbesøk

Statsminister Bjarni Benediktsson

I slands statsminister Bjarni Benediktsson og hans frue, Sigríður Björnsdóttir, kommer lag til Norge på et offisielt besøk som skal strekke seg over vel en ukes tid. Statsministeren og hans frue kommer til Fornebu i dag, lørdag, kl. 17 og forlater Norge igjen over Fornebu søndag 23. mai kl. 12.45. Det er lagt opp et omfattende og anstrengende program for besøket.

*

Avg sommerens statsbesøk er det ingen som gleder det norske folk mer enn det islandske. Det er gammel og vel kjent vei over Norskehavet mellom de to land og det er intet folk i Norden vi føler oss så beslektet med som det islandske. Det har jo også sin naturlige historiske forklaring.

Island hører i dag til de frie nordiske stater, en av «Svanene fra Norden», et av de land hvor den demokratiske styreform er den eneste tenkelige. Norge har med interesse og sympati fulgt sagasoyas arbeid for å nå fram til full selvstendighet. Ved sambandsloven av 1918 oppnådde også Island å bli anerkjent som en fri og suverén stat. Det betydede slutten på et hundreårig selvstendighetsarbeid som ble innledet av Jon Sigurdsson omkring 1840, og som ble fortsatt av andre etter hand død i 1879. Under okkupasjonen bortfalt den dansk-islandske pakt og ved et folkevotum i mai 1944 valgte islanderne langt henimot enstemmig å gå videre som selvstendig republikk. Den nye grunnlov trådte i kraft 17. juni, som siden 100-Arsdagen for Jon Sigurdssons fødselsdag i 1911, var blitt Islands nye nasjonaldag.

De år som har gått siden Island ble selvstendig stat har vært preget av store framskritt på det økonomiske som det kulturelle plan. Landet har foretatt utbygging på de forskjellige områder, næringslivet har vært i rik vekst og utviklingen har på mange måter vært som i de andre nordiske land. Men det er også der, som hos oss, store uløste oppgaver, og den videre utbygging følges med interesse av Islands nordiske venner og freender.

Islands statsminister og hans frue vil under besøket i Norge sikkert få mange bevis for den interesse og det vennskap det norske folk føler overfor det islandske.

*

Statsminister Bjarni Benediktssons vita er kort og knapt slik: Født 30. april 1908 i Reykjavík, senn av altingsmann Benedikt Sveinason. Student 1926, cand. jur. 1930, studier i statsforfatningsrett 1930–1932, professor juris 1932–1940. Medlem av sentralstyret for Selvstendighetspartiet siden 1936, formann siden 1961. Borgermester i Reykjavík 1940–1947, altingsmann siden 1942. Sjefredaktør for Morgunbladid 1956–1959. Utenriks- og justisminister 1947–1949, utenriks-, justis- og undervisningsminister 1949–1950, utenriks- og justisminister 1950–1953, justis- og undervisningsminister 1953–1956, justis- og undervisningsminister 1959–1963, statsminister siden 1963. Han ble gift i 1943 med Sigríður Björnsdóttir. De har én sonn og tre døtre.

*

Statsministeren og frue tar i dag etter ankomsten inn i statens gjestebolig og kvelden skal være fri for offisielle plikter. I morgen, søndag, skal de besøke Oslo omegn på en biltur og det blir lunsj på Sundøyas Fjordrestaurant. Klokken 17 er det mottagelse i den islandske ambassade for den islandske koloni i Oslo og om kvelden regjeringsmiddag på Akershus slott.

Mandag 17. mai skal statsministeren og frue se barnetoget fra Stortinget. Det blir presidentslapslunsj i Stortinget, matiné i Nasjonaltheatret og middag i Hovstuen på Folkemuseet etter matinéen.

Tirsdag er det forskjellige arrangementer i Oslo og onsdag går ferden nordover i landet til Bodø, Mo i Rana og Trondheim. Og neste sondag skjer som nevnt avreisen fra Oslo.

Borgarskálasafn Reykjavíkur

BYRA FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTS. 8 - OSLO
TLF. 42 04 25

Utklipp fra:

18. MAI 1965

Tett program for Islands statsminister

Den islandske statsminister Bjarni Bendiktson som er på offisielt besøk her i landet sammen med sin kone Sigridur Bjørnsdottir og datter Anna, besøkte i formiddag statsminister Gerhardsen i Regjeringsbygget. Deretter bekranser han minnesmerket for de falne på Akershus festning og besøkte Norges Tekniske-Naturvitenskapelig Forskningsråd på Blindern.

Kl. 13.15 gir kong Olav audiens på Slottet med etterfølgende lunsj og i kveld gir gjestene en middag i den islandske ambassade.

I går var statsministerparet tilskuere til 17. mai-toget mens deres datter gikk med i det. I morgen reiser gjestene til Bodø og torsdag kommer de til Trondheim.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGÅT. 8 — OSLO
TLF. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

MORGENPOSTEN
OSLO
Upolitisk
(Se baksiden!)

19. MAI 1965

Ved en høytidelighet i den islandske ambassaden i Oslo tirsdag presenterte Islands statsminister Bjarni Benediktsson dosent Hallvard Magerøy og den islandske redaktør Skuli Skulason med ridderkorset av Falkeordenen. Redaktør Skulason er bosatt i Oslo.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
• SLOTTSGÅT 8 — OSLO
T.L.F. 42 04 25 — 42 30 22

Utklipp fra:

Asker og Bærums Budstikke

Sandvika

Pol. tendens: Heire
(Se baksiden!)

18. MAI 1965

Norsk forsto ikke Anna Bjarnardottir (nr. 3 fra venstre), Islands statsministers datter, som fikk oppleve å gå i 17. mai-tog på Grav skole. Men hun forsto at dette var en stor dag for hennes norske venner. Her svinger hun det norske flagg sammen med Mads Sigmund Andenes til venstre og Marie Helene Hansen og Vigleik Lokensgard.

BYRAET PØR AVISUTKLIPP
S. SLOTTSGT. 8 — OSLO
Tlf. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Asker og Bærums Budstikke

Sandvika

Pol. tendens: Høire
(Se baksiden!)

13. MAI 1965

Islands stats- ministers datter i 17. mai-tog på Grav

Mens Islands statsminister så barnetogene ved slottet, gikk hans lille datter, 10 år gamle Anna Bjarnadóttir i 17. mai-tog i Bærum. Hun bor hos Tonnes Andenæs på Jar, og fikk følge hans sonn Mads i toget i første klasse på Grav skole. Det var en stor opplevelse for den islandske pikken å oppleve den spesielle form for feiring av nasjonaldag, og hun svingte det norske flagg like ivrig som sine norske venner. Se side 5

BYRAET PÅ AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTST. 8 — OSLO
Tlf. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Arbeiderbladet

Pol. tendens: Det norske
Arbeiderparti
(Se baksiden!)

19. 5. 1965

Interessen for EFTA stigende på Island

Islands statsminister — Bjarni Benediktsson — som for tida er på offisielt besøk i Norge, hadde i går politiske samtaler med statsminister Einar Gerhardsen og utenriksminister Halvard Lange. Han ble også mottatt i audiens hos kong Olav, som seinere ga lunsj på Slottet.

Etter de politiske samtalene uttalte statsminister Benediktsson til pressen at det for tida ikke er slike problemer mellom Island og Norge at de burde gjøres til gjenstand for drøftelser under oppholdet her i Oslo. Samtalene hadde følgelig vært preget av åpenhet og vennlighet og mer dreid seg om spørsmål utenfor de bilaterale forhold mellom våre to land.

På spørsmål om hvor langt Island var kommet i overveielene om å søke tilknytning til EFTA, svarte statsministeren at problemstillingen på ingen måte var ny på Island. På et tidligere tidspunkt hadde saken ofte vært drøftet, men stilt i bero, da det ble kjent at Storbritannia, Danmark og Norge hadde søkt tilknytning til Fellesmarkedet. Da dette ikke ble noe av, var Islands EFTA-tilknytning igjen blitt aktuell. Særlig etter Nordisk Råds møte i Reykjavik i vinter ble spørsmålet gjenstand for nærmere overveielser på Island. Representanter for de andre nordiske land hadde på dette møtet gjentatte ganger kommet inn på de fordeler landene hadde hatt av sitt EFTA-medlemskap. Statsministeren presiserte at myndighetene ennå ikke hadde tatt noe standpunkt til en tilknytning, og at det ikke var klart om det i tilfelle ville dreie seg om medlemskap eller en assosiering.

Benediktsson kom inn på industriutbyggingen på Island og mente at det bare var gjennom utenlandske investeringer dette kunne skje. Han omtalte forhandlingene som var ført med et sveitsisk firma om

bygging av en aluminiumsbedrift og mente at en langsiktig avtale her kunne medvirke til en utbygging og utnytting av islandsk elektrisk kraft.

På spørsmål om luftfartsproblemer var drøftet under samtalene i Oslo, mente Benediktsson at en for tida ikke hadde slike problemer mellom Island og de skandinaviske land. Han var takknemlig for den forståelse og den støtte islandsk luftfart hadde fått, og mente dette var et eksempel på at nordisk samarbeid var noe mer enn vakre ord.

— o —

Utklipp fra:

VÅRLAND
OSLO

Pol. tendens: Uavhengig kr.

(Se baksiden!)

18. 5. 1965

Island trolig INN I EFTA

Sier statsminister på Norges-besøk

Island kommer trolig til å slutte seg til EFTA. Spørsmålet har vært diskutert i den islandske regjering, og man har vært i uoffisiell kontakt med EFTA. Det er trolig at det ikke vil bli noen avgjørelse på spørsmålet med det aller første. Det dreier seg trolig om flere måneder.

Den islandske statsminister, Bjarni Benediktsson, opplyste dette under den norske regjerings middag på Akershus sondag. Benediktsson kom lørdag til Oslo sammen med sin frue og sin ti år gamle datter. Statsministeren blir i landet til 23. mai.

Statsminister Einar Gerhardsen sa i sin hilsningstale under middagen på Akershus bl. a. at vi står som folk i stor takknemlighetsgjeld til våre islandske freender for den kontakt de har skapt med vår egen fortid. Gerhardsen minnet om at både Norge og Island vant sin fulle selvstendighet først i dette århundre og at begge de to små folk i dag står overfor det samme spørsmål. Hvordan bevare sitt sær preg i en verden som krever stadig større tekniske og økonomiske enheter. Han påpekte at Island har maktet denne vanskelige oppgave uten å stenge seg ute fra omverdenen.

Statsministeren kom også inn på betydningen av fisket for begge nasjoner. — Selv om vi konkurrerer om markeder, har vi likevel felles interesser når det gjelder å beskytte det biologiske grunnlaget for våre fiskerier, sa statsministeren.

Statsminister Benediktsson nevnte i sin svartale bl. a. at Norge har vært et forbilde for Island, spesielt etter at de to nasjonene gikk hver sin vei. For Island betyddet det meget at Norge meldte seg inn i NATO. En ting som diskuteres meget i Island i dag er spørsmålet om det bør etableres samarbeid med utenlandske selskaper i utbyggingen av storindustrien. Han viste til norske erfaringer og mente at saken

kunne løses på samme måte i Island.

I går så statsministeren og hans familie barnetoget fra Stortinget. I dag besøker han statsminister Einar Gerhardsen på hans kontor, og kong Olav gir senere på dagen audiens og lunsj for den islandske gjest. Onsdag går turen til Bodø og andre steder i Nord-Norge. Senere skal også Trøndelag besøkes.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSTOT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

MORGENPOSTEN
OSLO
Upolitisk
(Se baksiden!)

19. MAI 1965

Island og EFTA drøftet i Oslo

Ingen problemer mell om Norge og Island

En mulig islandsk tilknytning til EFTA var det mest aktuelle spørsmål som ble drøftet under statsminister Bjarni Benediktssons samtaler med statsminister Einar Gerhardsen og utenriksminister Halvard Lange igår. Statsminister Benediktsson opplyste forøvrig etter samtalene at man ellers ikke hadde hatt noe spesielt å snakke om, ettersom det ikke er noen spørsmål som krever løsning i forholdet mellom de to land. Samtalene hadde derfor artet seg som en generell drøftelse av den almindelige situasjon. Den islandske statsminister understreket at det hadde hatt sin store verdi for ham å få høre den norske regjerings syn på disse ting.

Statsminister Benediktsson sa om Islands forhold til EFTA at det var et spørsmål som man hadde vært meget opptatt av i sin tid, den gang da det så ut til at Storbritannia og de andre land var på vei over i EEC. Den islandske regjering hadde nå begynt å studere saken igjen, uten at den har tatt noen beslutning. Man hadde ikke på følelsen at dette var et spørsmål som måtte løses innen en bestemt tid, som Benediktsson uttalte det, men man mente at det i det lange løp kanskje ville være godt for Island å komme med i et større marked. Noe aktuelt problem har Island ennå ikke fått, ettersom landet kan finne avsetning for all sin fisk.

Når det gjaldt utleveringen av de gamle håndskriftene fra Danmark til Island, sa statsminister Benediktsson at det her var danskene som måtte bestemme. Han forsto det også slik at de nå er iferd med å løse saken på en tilfredsstillende måte for Island. — Men når en gave skal overrekkes, er det giveren som må bestemme, ikke mottageren, la han til.

Air traffic was not mentioned during the negotiations between the Norwegian government members and the Icelandic minister. There were no difficulties in this regard.

In his conversation with the press, he also mentioned the negotiations between the Icelandic authorities and Swiss aluminum interests, which are eager to establish themselves in Norway. Icelanders have had specialists here in the country who have shared their experiences with Swiss interests and the conditions they have found in Norway.

On continental scale issues, such as the fisheries, the Icelandic side did not consider it necessary to separate the fishing rights from the rest of the issues. He emphasized that if one owns the ground, one should also own what lies above it. And that is what the Norwegians wanted to do, as the Icelandic minister Benediktsson acknowledged that this was a well-founded stand.

BYRA FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Aftenposten

Morgenutgaven
OSLO

Pol. tendens: Høyre
(Se baksiden)

19. MAI 1965

Ridderkorset av Falkeordenen

Ved en høytidelighet i den islandske ambassade i Oslo tirsdag, overrakte Islands statsminister Bjarni Bendiktsson til dosent Hallvard Magerøy og den islandske redaktør Skuli Skulason Ridderkorset av Falkeordenen. Redaktør Skulason er bosatt i Oslo.

Island kan få sitt første aluminiumverk i 1969

FULL KAPASITET 60.000 TONN I 1973

Mange islandinger stiller store forhåpninger til den prosjekterte aluminiumfabrikk som Swiss Aluminium Ltd. vil bygge i Straumsvik sør for Hafnarfjördur ved Faxa-bukten på sydvestkysten. Spørsmålet om hvorvidt konsesjon blir innvilget, vil være av avgjørende betydning for utbygningen av Thjorsávassdraget ved Burfell i Sør-Island.

Fullt utbygget vil fabrikkens kapasitet bli 60,000 tonn. Et årlig salg av 60,000 tonn aluminium vil med dagens priser ha en salgsverdi på godt og vel 200 mill. n. kr. Hvor meget av dette som blir netto valutatilførsel til landet, er vanskelig å si, men man kan vel regne med ca. 50 pst. Dette er dog avhengig av hvilke priser man må betale for råmaterialene, og også hvor meget av anlegget som må kjøpes i utlandet og hvor stor utenlandske kapital som må forrentes.

Man må regne med at produksjonen vil kunne ta til i løpet av våren 1969. 450 mann vil få arbeid ved fabrikken.

Prosjektet gikk først ut på å reise et aluminiumverk med en kapasitet på bare 30,000 tonn i året med senere anledning til utvidelse. På grunn av behovet for bindende avtale for kraftleveranser, viste det seg siden nødvendig å gå inn for en utbygging til 60.000 tons kapasitet i tre trinn.

opprette en annen aluminiumfabrikk f. eks. ved Eyjafjordur i nord ved en senere anledning, og da sørge for en felles markedsføring av islandske aluminiumprodukter.

Man håper nå på fortgang i de avsluttende forhandlinger med Swiss Aluminium Ltd., og hvis alt går etter planen, vil spørsmålet om konsesjon og salg av elektrisk kraft bli lagt frem for Altinget i løpet av høsten. — Dette er særlig viktig fordi det haster med å få bestemt hvorvidt man kan gå til den kostbare utbygging av Thjorsávassdraget. Uten aluminiumverket som hovedavtager, vil det for tiden bli et alt for tungt loft å gå til reisningsen av Burfellsanlegget ved Thjorså.

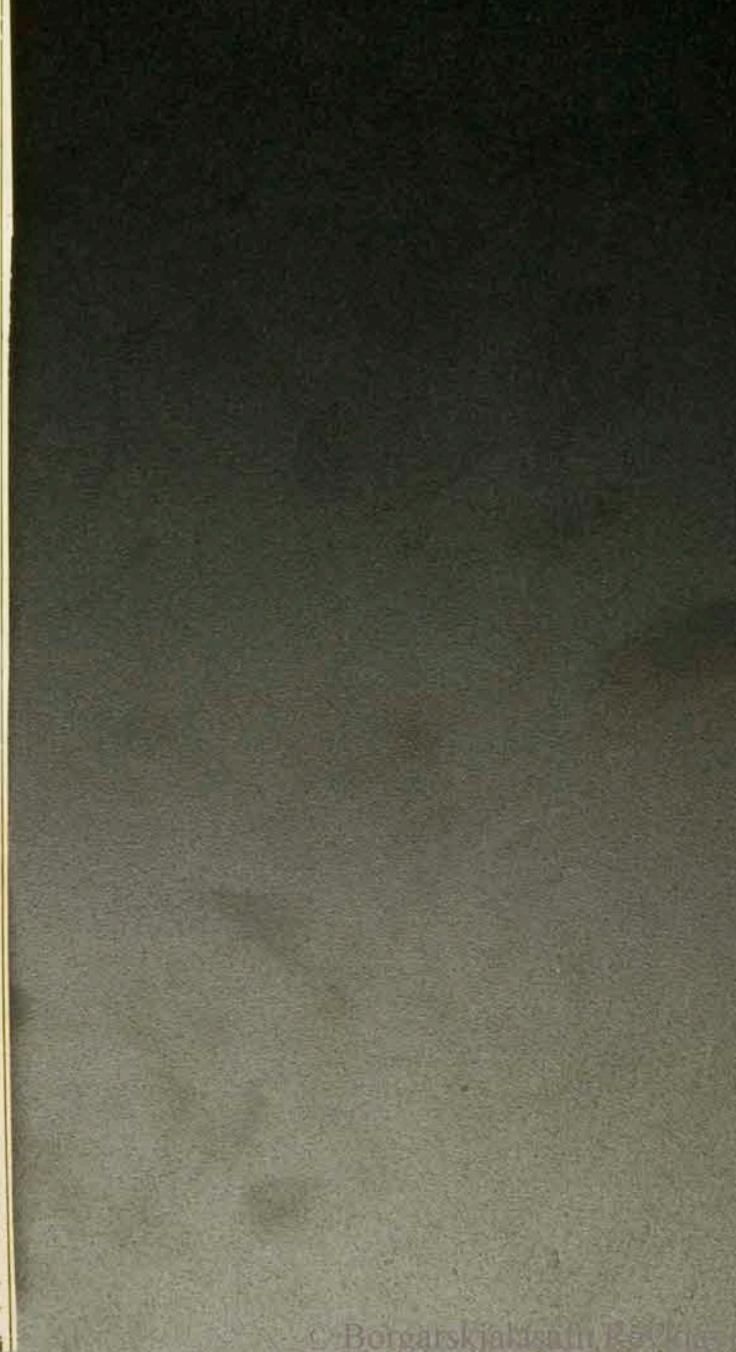
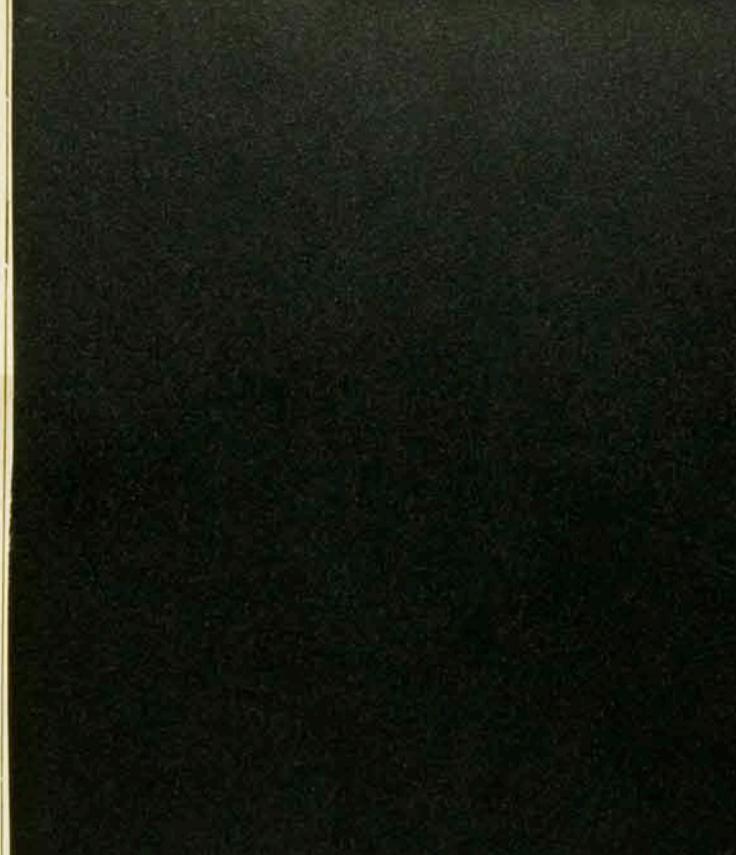
Utbygningen av dette kraftanlegget vil ta lengre tid enn reisningen av aluminiumverket, og man bør derfor sette i gang så snart som mulig. — En vanskelighet vil islandingene i alle tilfelle møte, og det er mangelen på arbeidskraft. Disse to store anleggssarbeid som

vil bli utført så å si samtidig, vil legge beslag på en meget stor del av den disponibele arbeidskraft og det er fare for at annen islandsk industri og andre grener av næringslivet for øvrig, vil kunne komme til å lide til dels hardt under dette. På lengre sikt regner man imidlertid ikke med at det vil skape problemer.

Sikker storindustri vil bety meget for det islandske næringsliv. Man stiller derfor på enkelte hold de største forhåpninger til planene om aluminiumverket og håper at det vil åpne veien for en mer omfattende industrireisning basert i første rekke på eksport av elektrometallurgiske og elektrokjemiske produkter.

— Islandingene ser med en viss engstelse på flukten fra landsbygden og de mindre handelsplasser rundt om i landet. For å motvirke forskynningen, er det meningen at en vesentlig del av skatteinntektene fra aluminiumverket skal gå til et distriktenes utbyggingsfond.

M. W. L.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 — OSLO
TEL. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Morgenbladet

OSLO

Pol. tendens: Uavh. Konserv.

(Se baksiden!)

19. MAI 1965

Island ikke ute etter norske håndskrifter

Det er ikke første gang Island drøfter spørsmålet om tilslutning til EFTA, sa statsminister Bjarni Benediktsson på en pressekonferanse i Oslo igår. Man hadde drøftet spørsmålet inntil Storbritannia, Norge og Danmark bekjentgjorde sine ønsker om å gå med i Fellesmarkedet. Disse planer fikk Island til å tape interessen for EFTA-medlemskapet.

Nu når det viser seg at de tre land ikke blir medlemmer av EEC, er spørsmålet om islandsk medlemskap i EFTA igjen aktuelt, fremholdt statsministeren, som imidlertid understreket at Island ikke var under tidspress, og at drøftelsene foreløpig var på det rent forberedende stadium.

Han bekræftet at Island hadde hatt flere ute overfor EFTA.

Statsminister Benediktsson sa seg tilfreds med Danmarks behandling av spørsmålet om utlevering av de islandske håndskrifter. Påstanden fra to norske professorer om at Island også var ute etter norske håndskrifter, mente han måtte bero på en misforståelse.

Den islandske statsminister ventet at forhandlingene mellom Island og et sveitsisk aluminiumsselskap om islandsk kraftlevering til en ren sveitsisk bedrift i Island, ville pågå hele sommeren. Han fremholdt at det er prinsipiell enighet mellom regjeringspartiene (de konservative og sosialdemokratene) om ønskeligheten av sveitsisk investering mens opposisjonen (Fremskrittspartiet og Kommunistpartiet) ut fra forskjellige motiver motsetter seg plannen.

Inflasjonsproblemet har Island slitt med i 25 år, sa statsministren. Ifjor lykkes det å komme frem til en avtale med arbeidsgjerningene som dempet inflasjonen, og han håpet det samme ville lykkes i år.

Om den påstalte diskriminering av det færøiske flagg under Nordisk Råds møte i Reykjavik, sa han at det aldri var kommet henstilling fra færøiske myndigheter om at flagget skulle brukes. Så lenge Færøene ikke selv gav uttrykk for at flagget skal brukes, så Benediktsson det som en innblanding i indre færøiske anliggender å bruke flagget. Hvis Færøene ønsker at flagget skal bli brukt, vil vi naturligvis etterkomme dette ønske sa han.

Islendingene var sterkt interessert i å få utvidet fiskerigrensen til å gjelde hele kontinentalsokken. Statsminister Benediktsson mente utviklingen gikk i retning av å etablere denne rett, som naturligvis ville gjelde alle stater.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 - OSLO
Tlf. 42 04 25 - 42 50 22

Utklipp fra:

NATIONEN

OSLO

Pol. tendens: Uavh. Senterpartiet

(Se baksiden!)

18. MAI 1965

Historien binder islendinger og nordmenn sammen

Norges frihetskamp fikk betydning for den islandske, sier statsminister Benediktsson

Den islandske statsminister, Bjarni Benediktsson og frue, Sigrid Bjørnsdóttir og deres 10 år gamle datter, Anna, kom til Fornebu lørdag ettermiddag der de ble hilst velkommen av statsminister Gerhardsen med følge og Islands ambassadør i Norge, Hans G. Andersen. Etter en kort velkomstseremoni tok gjestene til statens gjestebolig i Parkveien. Statsministeren og hans familie skal bli i Norge inntil søndag 23. mai og skal blant annet besøke Bodø og Trondheim.

Ved en tale som statsminister Benediktsson holdt under den norske regjeringsmiddag på Akershus slott søndag kveld sa han bl. at Island overveier å slutte seg til EFTA. I sin tale før ovrig understreket statsministeren at uansett hva vitenskapsmennene måtte mene om slektkapet mellom islendingene og nordmennene, så har de to folk gjennom alle tider vært bundet sammen med slektkapsbånd, og de vil alltid forbi hverandres knyttet til hverandre. Også det statsfellesskap som disse to nasjoner hadde gjennom flere århundrer og de dype spor det har etterlatt i begge nasjoners historie, binder islendingene og nordmennene sammen.

Statsminister Bjarni Benediktsson sa at det norske forbilde kanskje har hatt enda større betydning etter at de to nasjonene gikk hver sin vei. Norges selvstendighetskamp og seier i 1905 hadde avgjørende betydning for Islands egen kamp for selvstendighet, sa han. Fra nyere tid nevnte han Norges beslutning om å gå med i NATO.

me veler, sa Benediktsson, men la vekt på at det er godt å ha en god venn å rádføre seg med når natiidens mangfoldige problemer oppstår.

Island har alltid utfoldet seg best nettopp i de tider da samkvetet med andre stater er intimt, sa statsministeren. Mange andre små stater har gjort den samme erfaring. Folketallet er ikke i og for seg avgjørende for nasjonalens velferd.

Statsminister Bjarni Benediktsson understreket sterkt nødvendigheten av samarbeid, både innen de enkelte folk og folkene imellom. Om norsk-islands konkurranse om fiske-markedene, sa han, at den ville fortsette selv om de som i dag konkurrerer, med tiden vil bli stadig mer interessert i å samarbeide. Denne utviklingen vil gjøre seg stadig mer gjeldende på flere og flere områder, sa han. Han kom inn på de internasjonale samarbeidsorganer som FN, Nordisk Råd, NATO og EFTA som Island for tiden overveier å slutte seg til.

Men selv ikke i teknikkens tidsalder må en glemme sitt opphav. Håvamål, Snorres Heimskringla og de andre skriftene har gitt Norge og Island styrke til å gå igjennom de mørke árhundrene i historien. En lys framtid med store muligheter ligger foran oss, men vi må ikke glemme det beste i fortiden, og heller ikke vårt opphav. Derfor dricker vi på et evig vennskap mellom Norge og Island, sluttet Islands statsminister Bjarni Benediktsson sin tale.

Statsminister Gerhardsen pekte sin tale på at det islandske folk i sjeldent grad har evnet å ta vare på sitt sær preg uten å stenge seg ute fra verden. Det er noe enestående i dette at et språksamfunn på mindre enn ti hundre tusen mennesker har kunnet holde oppe en hjemlig litteratur og samtidig ha-

soke statsminister Einar Gerhardsen i regjeringsbygget og bekra- se minnesmerket over de falne på Akershus festning. Han vil også besøke Norges teknisk-naturvitenskapelige forskningsråd på Blindern. Kl. 13.15 gir Kongen audiens med etterfølgende lunsj. Om ettermiddagen gir statsminister Benediktsson en pressekonferanse i Utenriksdepartementet, og kl. 20 gir den islandske statsminister og frue middag i den islandske ambassade.

Onsdag morgen reiser gjestene videre til Bodø. Nordpå vil de foruten Bodø besøke Fauske, Rognan og Mo i Rana, og torsdag kveld går reisen sorover til Trondheim. I Trondelag omfatter besøket også Steinkjer.

BYRAET FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGÅT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

NATIONEN

OSLO

Pol. tendens: Uavh. Senterpartiet

(Se baksiden!)

19. MAI 1965

Islandske følere over- for EFTA bekreftes

Under en pressekonferanse i Oslo i går ble den islandske statsminister Bjarni Benediktsson spurt om de islandske overveielserne om å gå inn i EFTA. I sitt svart sa han at det ikke var første gang dette spørsmålet var frammet i Island. Man hadde droftet saken inntil Storbritannia, Danmark og Norge gjorde kjent sine ønsker om å gå med i Fellesmarkedet. Disse planene fikk Island til å tape interessen for EFTA-medlemskap, men da det viste seg at de tre EFTA-landene ikke kom til å bli EEC-medlemmer med det første, ble spørsmålet om Islands forhold til EFTA tatt opp på ny. Det var særlig under det siste møtet i Nordisk Råd i Reykjavík i vinter at Islands interesse for EFTA ble vekket, sa Benediktsson. Da islandingene hørte den ene skandinaviske taleren etter den andre fortelle om den store nytten landene hadde hatt av EFTA, tok man på islandsk hold til å studere spørsmålet igjen.

Statsministeren presiserte at Island ikke var under noe tidspress med hensyn til medlemskap i EFTA. Man hadde ennå ikke tatt stilling til om det var fullt eller assosiert medlemskap Island burde velge. Statsministren bekreftet at Island hadde hatt flere ute overfor EFTA.

Statsministeren sa seg tilfreds med den måten Danmarks regjering og Folketing hadde behandlet spørsmålet om tillevering av de islandske håndskriftene på. Om to norske professorers påstand om at Island også var ute etter norske håndskrifter, sa Benediktsson at en slik oppfatning måtte bero på en misforståelse.

Utklipp fra:

Dagbladet

OSLO

Pol. redaksjon: Dagblad Venstre
(se forsiden)

19 MAI 1965

Islands statsminister på Nordlands-turé

Floy fra Oslo i formiddag — skal se seg om i fire dager

Ingen norsk-islandske problemer å snakke om

Den islandske statsminister Bjarni Benediktsson reiste i formiddag fra Oslo til Bodø for å begynne en fire dagers tur i Nordland og Trondelag som en del av Norgen-besøket. Statsministeren floy fra Fornebu med det ordinære ruteflyet til SAS og landet i Bodø ved halv-eitt-tida. Etter en lunsj med fylkesmann Bue Fjermers i fylkesmannsboligen og en omvisning i Bodø drar følget i ettermiddag til Fauske og Rognan. Statsminister Benediktsson reiser fra Rognan med tog i kveld til Mo i Rana der han skal oppholde seg i morgen.

I går var Benediktsson på visitt hos kollega Gerhardsen og han la ned krans ved krigsmannesmerket på Akershus. Han besøkte også Norges Teknisk-Naturvitenskapelige forskningsråd på Blindern og var i audiens hos Kongen som også gav lunsj på Slottet. I går kveld var det islandske statsministerparet vertet ved en middag i den islandske ambassaden.

På en pressekonferanse i går sa Benediktsson at det ikke fantes vanskelige problemer mellom Norge og Island. Samtalene han hadde hatt med Gerhardsen og utenriksminister Lange var derfor preget av åpenhet og hjertelighet.

ISLAND OG EFTA

På spørsmål om de islandske overveielserne om å gå inn i EFTA, sa statsminister Benediktsson at det ikke var første gang dette spørsmålet var framme i Island. Man hadde droftet saken inntil Storbritannia, Danmark og Norge gjorde kjent sine ønsker om å gå med i Fellesmarkedet. Disse planene fikk Island til å tape interessen for EFTA-medlemskap, men da det viste seg at de tre EFTA-landene ikke kom til å bli EEC-medlemmer med det første, ble spørsmålet om Islands forhold til EFTA tatt opp på ny. Det var

sværlig under det siste møtet i Nordisk Råd i Rejkjavik i vinter at Islands interesse for EFTA ble vekket, sa Benediktsson. Da islandene hørte den ene skandinaviske taleren etter den andre fortelle om den store nytten landene hadde hatt av EFTA, tok man på islandsk hold til å studere spørsmålet igjen. Statsministeren presiserte at Island ikke var under noe tidspress med hensyn til medlemskap i EFTA. Man hadde enna ikke tatt stilling til om det var fullt eller assosiert medlemskap Island burde ikke. Statsministeren bekreftet at Island hadde hatt flere ute overfor EFTA.

BYRA FOR AVISUTKLIPP
O. SLOTTSGAT. 8 — OSLO
TLP. 42 04 25 — 42 50 22

Utklipp fra:

Aftenposten

Morgenutgaven
OSLO
Pol. tendens: Høyre
(Se baksiden)

18. MAI 1965

Islandske gjester til 17. mai

Det var sur vind på Fornebu da den islandske statsminister med hustru og datter landet lørdag ettermiddag. Fra høyre statsministerens frue Sigríður Björnsdóttir, statsministerparets ti år gamle datter Anna, statsminister Bjarni Benediktsson, statsminister Gerhardsen og frue.

Islands statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigríður og parets ti år gamle datter Anna fikk igår oppleve en riktig 17. mai. For statsministren var det sikkert en opplevelse å stå i Stortinget og se på barnetoget, men det spørs allikevel om ikke datteren Anna hadde det aller morsomst — hun gikk nemlig med i 17. mai-toget fra Grav skole i Bærum. Hun hadde fått et stort norsk flagg og viftet og vinket med det — og sang med i «Ja vi elsker». Men ellers må det sies at det er et fullsatt program som er lagt opp for de islandske gjester.

Da Loftleidirs «Bjarni Herjolfs-søn» landet på Fornebu flyplass ved 17-tiden lørdag, var en fulltallig velkomstkomité på plass med statsminister Einar Gerhardsen og frue i spissen. Fremmott var også statsråd Helge Sivertsen og frue, Norges ambassader i Reykjavik, Thor Myklebost og frue, og Islands Oslo-ambassadør, Hans Andersen og frue.

Ti-åringen Anna var den første som stakk hodet ut for å se på Oslo, men straks etter kom statsministerparet, og Sigríður Björnsdóttir fikk overlevert en velkomstbukett. Det var ellers mange andre fremmette inne i velkomstsalongen, med Norges tidligere ambassadør i Reykjavik, Johan Cappelen, i spissen.

Rundtur i omegnen

Statsministerparet installerte seg så i Parkveien 45, og søndag morgen begynte det omfattende offisielle program for alvor med biltur i Oslo og omegn, lunch på Sundøya, mottagelse for den islandske koloni i ambassaden og regjeringens middag på Akershus.

Gårsdagens program var ikke mindre spekket — med lunch i Stortinget etter barnetoget, matine i Nationaltheatret og middag på Folkemuseet.

«Opphav i Norge»

Bjarni Benediktsson begynte sin tale under den norske regjerings middag på Akershus slott søndag kveld med å nevne en nylig utkommet bok, «Norsk-islandske problemer» av dosent Halvard Magaroy, som slår fast at størsteparten av det islandske folket må se til Norge for å finne opphav. I denne forbindelse sa statsministe-

ren at «selv om nordmennene skulle

onske å bevise at vårt opphav ikke

var norsk, eller på den annen side

at vi islandinger ønsket andre for-

fedre, så er man i dag mange

hundre år for sent ute». Han understreket at hva enn vitenskaps-

mennene måtte komme til, så har

de to folk gjennom alle tider vært

bundet sammen med slektskaps-

bånd, og de vil alltid forblive nært

knyttet til hverandre. Også det

statsfellesskap som disse to nasjoner

hadde gjennom flere århundrer

og de dype spor det har etterlatt i

begge nasjoners historie, binder is-

lendingene og nordmennene sammen.

Statsminister Bjarni Benediktsson sa at det norske forbilde kan kanskje har hatt enda større betydning etter at de to nasjonene gikk hver sin vei. De to nasjonene hverken burde eller skulle alltid gå de samme veier, sa Benediktsson. Han la vekt på at det er godt å ha en god venn å rádføre seg med når natidens mangfoldige problemer oppstår.

Statsminister Gerhardsen ønsket Islands statsminister og hans hustru velkommen til Akershus slott som Regjeringens gjester. Denne kvelden var tenkt som et norsk-islandske stevnemøte, og jeg kan vanskelig tenke meg et mer høvlig ramme enn gamle Akershus. De eldste murene på denne borgen bærer bud fra en tid da Island og Norge hørte sammen, sa Gerhardsen.

I audiens idag

I formiddag vil den islandske statsminister besøke Gerhardsen i Regjeringsbygget og bekraanse minnesmerket over de falne på Akershus festning. Han ville også besøke Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd på Blindern. Kl. 13.15 gir Kongen audiens med etterfølgende lunch. Om ettermiddagen gir statsminister Benediktsson en pressekonferanse i Utenriksdepartementet, og kl. 20 gir den islandske statsminister og frue middag i den islandske ambassade.

Onsdag morgen reiser gjestene videre til Bodø. Nordpå vil de for-

uten Bodø besøke Fauske, Rognan

og Mo i Rana, og torsdag kveld går

reisen sorover til Trondheim. I

Trondelag omfatter besøket også

Steinkjer.

© Bergarskipslinsen Riksnyhetsselskapet

HOV
KONTORMØBLER

SJALUSISKAP

IVAR ESKELAND
PROST CHRISTIESVEG 22 C
BENKESTUA
DT 050

DAG OG TID

NR. 16 — 4. ÅRGANG — OSLO 15. MAI 1965 — PRIS KR. 1,50

RIKSORGAN
for
KOMMENTAR
og
DEBATT
Partipolitisk uavhengig

Norske statsrådar ikkje velkomne til Færøyane!

SJÅ SIDE 2

Eit apropos til debatten
om Smemo og krigen

Under 2 prosent nektar å gjere militærteneste

SJÅ
SISTE
SIDE

Eskeland intervjuar ISLANDS's president og statsminister

SJÅ MIDTSIDENE

• Redaktør Ivar Eskeland i samtale med den islandske presidenten, Ásgeir Ásgeirsson.

Dag og Tid innbyr til ISLANDS-tur

SJÅ
SISTE
SIDE

IVAR ESKELAND HOS ISLANDS PR

Vi finn statsminister Bjarni Benediktsson på avtala og oppgitt stad, i fengslet. Dvs. det har ein gong vore fengsel, er no regjeringsbygning og ligg sentralt og fritt i Reykjaviks sentrum. Mannen i torrommet bar ikkje merke av å vere fangevaktar – han måtte i så fall ha hatt dei mest prominente fangar nokon fangevaktar nokon gong har hatt: ei samla regjering. Det var regjeringsmøte da Dag og Tid kom. Ut strøynde alle sju ministrane frå rom som vel tidlegare var celler, men som no var omgjorde til fasjonable regjeringskontor – og inn strøynde Dag og Tid.

På vitjing i fengslet – hos statsministeren

Vi kan forsikre om at det er ikkje alle høge politikarar det er så lett å kome til møtes med som dei islandske. Det er som å kome til gode, gamle vener, som har kjent ein og følt med ein lenge.

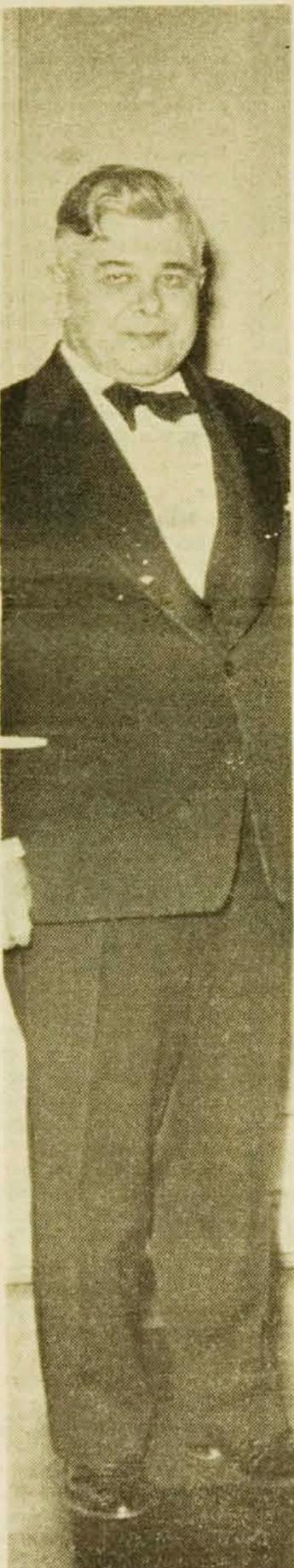
Ei lekkert skinnkjolekledd dotter kører oss frå det fordoms fengslet til ein hypermoderne villa på ei av hogdene i utkanten av byen.

Islandingane et lunsj ein time eller litt meir frå 12 og etter; da får arbeidet kvile. Til vederlag arbeider dei lengre utover ettermiddagen enn nordmenn – og etter resultatet å døme arbeider dei meir og hardare. Det skal vel kanskje ikkje så mykje til.

Før vi kom så langt som heim i desse trivelege, luftige, sallyse statsminister-stover, hadde vi hørt mykje tale om ein viss Bjarni (i alle andre former Bjarna), men sjeldan om Bjarni Benediktsson, og absolutt aldri om Benediktsson. Ein vanleg islanding kan gjerne vere på forenamn med statsministeren i omtale og i tiltale, ja det er vel det vanlegaste. Han heter nemleg ikkje Benediktsson, han er det.

Difor mellom anna kjende vi oss litt kluntete og opprådde når vi skulle tiltale denne mannen, tidlegare professor, tidlegare redaktør i Reykjaviks Aftenposten — Morgenbladid, tidlegare borgarmeister i Reykjavik, tidlegare utanriks- og undervisningsminister, neverande statsminister. Vi freista oss med eit tynt «herr Statsminister». Han høyrde det ikkje, heldigvis. «Dykkar Excellense» kom i det heile ikkje på tale. Det vart med den eine freistnaden. Det eksisterer ikkje formalvanskar med ein så sjarmrande mann som Bjarni, ikkje å snakke om «fjallakonan» personleg, fru Sigridur Bjørnsdottir.

Nei De les rett: ho er nemleg ikkje Benediktsson, ho er Bjørnsdóttir, og det kjem ho til å halde fram med å vere i heile sitt liv. Islandingane er av dei få folk i verda som ikkje driv offisielt påboden diskriminering av kvinnenamn; dei blir ikkje piska inn undermannens namn om dei gifte seg. Dei er rett og slett seg sjølv, og det er ingen dårleg ting å vere, når dei er som dei er. Og det er dei fleste.

Statsminister
Bjarni Benediktsson

Vi talar om Islands gamle dagar — eller rettare: unge, om den gongen folk var så gjestfrie at dei kunne byggje hus over allfarvegen for å kjenne seg trygge på at ferdafolk skulle ta inn. Åndeleg tala byggjer dei framleis sitt hus over vegen; maken til gjestefridom finn ein ikkje i noko anna høgvilisert land. Første gong vi reiste til Island — det er ein halv mannsalder sidan no — vart det fortalt oss at islandingane i første omgang var «noko kalde» i omgjenge med framande. Det har aldri vore sant; og det må vere rett å understreke dette i samband med gjestininga hos statsministeren og frue. Den kulden som måtte finnast her, må vere samla i joklane. Men jamvel der bryt varmen igjennom stundom.

○ TURISME

— Er det ikkje fare for at den aukande turismen, som Dag og Tid no etter evne blir medskuldig i, kan kome til å bryte ned noko av den islandske folkekarakteren? I Noreg har det i lang tid vore høgste mote å «selje landet». Det er av dei ting vi har makta med ikkje liten suksess, slik at somme no synest at det går litt over stovleskaffa. Ikkje få meiner at vi med dette land-salet har selt ein ikkje liten del av det vi måtte ha hatt av sjel med.

Og den handelen er det liten stas med. Vi får ingen ting att for den vara. Ikkje pengar eingong.

— Eg har nok merka at somme venlege utlendingar er redda for oss når vi no bryt isolasjonen med fynd og klem

og med hjelp av livskraftige nasjonale flyselskap. Til det er å seie: vi har aldri vore isolerte, åndeleg. Reint bortsett frå at vi alltid har hatt vår eiga, rike diktning, har det funnest ikkje få døme på at utfattige bonder på avdalsgardar har sete og hygt seg med latin og gresk, ja jamvel med hebraisk — og med astronomi!

Det er rett at vi har hatt heller få personlege utanlandske gjester i tidlegare tider; men no er det slutt på dei tider, og det er vi glade for. Vi har jamvel hatt strandhogg på Island av utanlandske piratlar; det lika vi ikkje. Men fredelege turiststrandhogg er vi glade for — utan omsyn til fortjenesta på turismen. De er velkomne!

— Vi har merka det alt. Og det merkelege er at islandingane ikkje synest legge noko vinn på å tene på oss eingong, snarare tvert imot.

○ KULTUR

Samtalen kjem inn på kulturelle spørsmål. For tida synest det som om det er tre hovudtema den kulturelt interesserte islandingen hefter seg ved (og vi har til gode å møte den islanding som ikkje er kulturelt interessa; vi har jamvel møtt fanatikarar i kultur). Det er den gamle og nye islandske litteraturen, som det alltid har vore; det er språket, som det visst og alltid har vore; og det er fjernsynet, som vi for har vore inne på. Om dette nye fenomenet er berre eitt heilt visst: at det kjem til å koste meir enn no-

★ Over til side 19.

Programmet for Noregs-reisa

Det er lagt opp til eit omfattande og variert program når den islandske statsministeren Bjarni Benediktsson og kona hans, fru Sigridur Bjørnsdottir kjem på vitjing til Noreg 15.—23. mai. Statsministeren får sjå seg om i Oslo, helse på islandingane som bur der, møte kollega Einar Gerhardsen, før han kjem til audiens hos H. M. Kongen på Slottet. Benediktsson vil og ha droftingar i Utanriksdepartementet, med etterfølgjande pressekonferanse og TV-intervju.

Fra Oslo går ferda vidare til Bodø, med helikopter til Fauske og Rognan, og med jernbane til Mo i Rana, der dei islandske gjestene skal sjå Jernverket. Fra Mo til Trondheim, der ein tur til Stiklestad og Mære Kyrkje står på programmet. Et omvising på Norges Tekniske Høgskole og i Nidarosdomen blir det tid til før gjestene flyr til Oslo, der statsminister Benediktsson reiser frå Fornebu sondag 23. mai.

● Det er etter måten sjennig men frå Island, Laurdag 1. Benediktsson og fruen sin på offisiell vitjing til Noreg og hardt.

● I samband med denne TID og TID nyleg vore på Island, Ásgeir Ásgeirsson, diktsson og frue.

● Foremalet elles med turen som Dag og Tid skipper arbeid med Flugfélag Islanda bureau i Oslo. Får gjesten mottaking av vogadar og så er suksessen alt sikra!

● Og velkomne er vi, fruen din.

● «Eg ynskjer Dag og Tid hjartelig velkomne, gong tilbaketaket, og eg har den fruen din noko i vente.»

● Sa president Ásgeir Ásgeirsson til Dag og Tid.

Kjære herr setjar: greit! De å plassere ein akse fra venstre oppover mot høgre over dei to Áane i Ásgeir Ásgeirsson, og kan De forte je våre lesarar at det skal lesast som ein diftong, ao, så har De greidd meir enn NRK har makta på det området heile sitt liv. Takk skal De ha.

Pres til Dag og Tid

Der i Huset er det kuttym å fortelje at den islandske presidenten heiter asgeir ásgeirsson. Det har aldri funnest nokon islandsk president med det namnet; de kjem aldri til å bli det.

Det blir hevda frå relativt pálitelege kjelder han i Reykjavik at Presidenten vart teologisk kandidat da han var 19 år. Somme unna har det til at det var den gongen dei fjerreste studerande islandingar hadde rett til å studere anna enn teologi. Sidan har teologen Bessastadir (presidentens densus like utanfor Reykjavik) manifestert at han ein politikar og eit menneske av stort format, reibortsett frå at han er teolog. I farten kjenner vi berre to nordiske statsmenn som Kyrkja burde ha sett framifra bispe-emne statsminister Einar Gerhardsen og president Ásgeir Ásgeirsson. Den sist og er eit av dei vissaste hjartebeste menneske vi har mott i vårt liv.

○ EIN SVIR —

Vi har opplevt island president-valkamp. Det er storveges oppleveling; det er ein svir i fyndord og farord — det nærmar seg politisk delirium. Ut av de

S PRESIDENT OG STATSMINISTER

Det er etter måten sjeldan at vi får gjesting av statsfrå Island. Laurdag 15. mai kjem statsminister Bjarni Ásgeirsson og fru Sigridur Bjørnsdóttir til Noreg. Programmet er både interessant og viktig.

samband med denne kjærkomme gjestinga har DAG ID nyleg vore på Island og hatt samtalar med president Åsgeir Ásgeirsson, og med statsminister Bjarni Benediktsen og frue.

Øremålet elles med turen var å førebu den store veke-som Dag og Tid skipar til fra Oslo den 19. juli i sam-kon med Flugfélag Íslands [Icelandair] og Winge Reise-u i Oslo. Får gjestene være på denne turen den same ring av vergudar og islandingar som Dag og Tid fekk, suksessen alt sikra!

Eg velkomne er vi, fra aller høgste hald:

Eg ynskjer Dag og Tid og alle norske islandsturistar eg velkomne, gong etter gong. Eg er overlag glad for det, og eg har den tru at Dykkar — og våre — gjester kommer i vente."

a president Åsgeir Ásgeirsson i eksklusivt intervju med Dag og Tid.

herr setjar: greier å plassere ein aksent stre oppover mot høgdei to A'ane i Ásgeirson, og kan De fortel-lesarar at det skal om ein dittong, ao, så greidd meir enn NRK skriv på det området i eit liv. Takk skal De sagariket.

PRESIDENT
ÁSGEIR
ÁSGEIRSSON

er fødd 13. mai 1894 på Korsnes, Myr. Student 1912, cand. theol. 1915(!). Framhaldande studia i København og Uppsala 1916–17. Sekretær i Islands Bank 1917–18, lærar i læraskulen 1918–26. Så undervisningsminister 1927, sidan statsminister 1932–34. Undervisningsminister att 1934–38, banksjef 1938–52. Vald til Islands president 1952, attvald 1956, 1960 og 1964. Målsmann i Dei samiente nasjonane i Bretton Woods 1944, i New York 1946 og i Paris 1947.

kingsmaterialet som halve den humanistiske vitskap-verda er interessert i?

— Vi låg avsides. No liigg vi midt i vår tids Mellomhav. Det tek 2–3 timer hit frå Sola, frå Glasgow, frå New York.

○ FJERNSYN

— Sagalandet gir seg til å bygge fjernsyn og skal ta knekken på nasjonaløkonomien sin?

— Personleg held eg meg til bokene — og greier meg med dei. Men eit nasjonalt fjernsyn er ikkje til å kome ifrå.

— Blir det ikkje for dyrt for eit folk på 180 000?

— Det er dyrt å leve. Det er dyrt å døy også, kanskje.

— Er ikkje det til no eine-rådande amerikanske fjernsyn med 6–8 timer sending pr. dag ein kulturell fare?

— Det er stor interesse for desse programma. Til no er det selt om lag 6 000 apparat til islandingar.

Men: dei fleste av dei filmar som blir synte på kinoane her, er øg amerikanske — og uteksta. Folket mitt har visst ikkje teke ubotleg skade på si sjel av det.

Presidenten helsar velkommen I Dag og Tids ISLANDS-FERD

Huset er det kutyme je at den islandske ten heiter asgeir as. Det har aldri fun-kon islandsk presi-ed det namnet; det døri til å bli det.

blir hevda frå rela-litalelege kjelder her i Reykjavík at Presidenten teologisk kandidat da var 19 år. Somme vil til at det var den i dei fárraste stude-islandingar hadde råd udere anna enn teolo-gian har teologen på stadir (presidentresi-like utanfor Reykja-manifestert at han er litikar og eit menneske stort formatt, reint frå at han er teofarten kjener vi ber-nordiske statsmenn).

kyrkja barde ha sett frå bispe-emne i: minster Einar Ger-den og president Ás-Ásgeirsson. Den siste et av dei vissaste og beste menneske vi har i vårt liv.

SVIR -- har oppleyst islandsk land-valkamp. Det er ei viss oppleving; det er i fyndord og fant-det nærmast seg eit delirium. Ut av dette

— Herra Forseti: det går føre seg ei forferdeleg økonomisk velstandsutvikling på Island; kan det ikkje ta pusten jamvel frå Presidenten?

○ EIT NYTT ANDLET — Det står stundom såleis for meg, at eg alt har levt og gjennomlevt to tidsaldrar eller generasjonar; så stor er skilnaden. Den moderne tekniken, som vi i stor mon har teke i bruk, har gitt mitt Island eit nytt andlet. Derned vil eg ikkje seie at vi ser med vanvørdnad attende på vårt barndoms Island! Vi levde så primitivt materielt at dei fárraste moderne menneske har føresetnad for å tenkje seg inn i det; men vi var nøgde med og glade for livet!

○ INFLASJON

— Inflasjonen rid landet Dykkar som ei mare?

— Det er inflasjon her. Det er inflasjon i dei fleste land eg kjänner. Han er sterke hos oss enn i mange andre nasjonar. I ein ung nasjon som er under teknisk utvikling, kan ein vanskeleg sleppe unna denne svepa.

Det gledelege er at produksjonen pr. person aukar i aksellererande fart. Vår jord er god og

grøderik — men er enno ikkje näme nær utnytta. I gamle dagar, dvs. for nokre år sidan, heitte det at vi var få og fattige. Vi er framleis få; men det kan ikkje seiast i sanning at vi er fattige i dag. $\frac{1}{3}$ av vårt økonomiske liv er basert på moderne industri. Inflasjonen skriv seg m. a. frå at vi har mått gjere rett mykje på rett mykje kortare tid enn dei fleste andre europeiske nasjonar har hatt til rådvelde. Og vi har gjort det...

— Islandingane bur ikkje i jordhol lenger?

— For eit halvt hundreår sidan måtte kvar byggjande islanding lage sitt hus av stein og jord. Kvar generasjon laut byggje sine hus på nytt. Sementen er ikkje eldare på Island enn 60 år. Sementen har løyst husproblema for oss — og gitt oss menneskeverdige bustader.

— Som i «Snob Hill» og mange andre strok i Reykjavík kan māle seg med det likaste vi ser på Ullernåsen.

— Råmaterialane til sementen kjem frå Faxaflói, frå botnen, frå skaldyra der. — Herr President: Island turar og fram og finn seg i at bruk blir nedlagde i store mengder?

— Det er rett at somme reiser frå somme bruk. La meg da berre få minne om at dette er eit resultat av moderne arbeidsdeling m. a. I gamle dagar var gardane sjølvforsynte; i dag er hei-meindustrien nedlagd; i dag reiser ikkje lenger islandske bonder på fiske. Nokre bruk blir — heilt rett — nedlagde. Likevel er produksjonen av jordbruksvarer monaleg større enn før. Og ingen bur i jordhus.

○ ALUMINIUMSVERK

— Og no skal Island ta i

ferde med stort aluminiums-

verk?

— Vi har vasskrafta. Spørsmålet blir diskutert. Når noko nytt skal gjerast eller setjast i verk, blir det straks eit politisk spørsmål, her som i Noreg.

— Island blir smått om senn skogkledd, og De misser det vidgjetne utsynet — ?

— Vi har i ikkje liten mon nordmennene å takke for det. Og eg vil seie: vi har alltid sakna skogen. Skog gir oss enorme føremoner, når den tid kjem.

— Fra Dag og Tid-synstad er det ein stor foremon at ikkje den ungdomslags-inspirerte skogen er grodd opp overalt enno. Vi kan no

ta våre turistar med og vise dei halve Island frå ein høveleg fjelltopp. Utsynet er usannsynleg.

— Eg kan godt forstå den synsmåten! Men eg vil atter streke under kor mykje vi har å takke Noreg for når det gjeld skogen. Ludvig Braathen med pengestønad og norsk ungdom med arbeid har teke store lyft. Om denne skogreisinga vår lykkast, må framtida vise. Eg trur på henne.

○ HANDSKRIFTENE

— Danskane daskar laus på øykk islandingar for tida fordi de er skamlause nok til å be om å få heim att dykkar rikaste kulturelle arv — handskriftene til den største litteratur som er skapt i Nord-Europa?

— Vi får dei. Eg kan ikke seie kva tid. Vi er eit sagafolk; vi er vane med å vente; og vi gloymor aldri. Vi er sjovsagt ikkje glade for den danske motstand og debatt. Men han har i allfall synt kor framandt det danske folket er for handskriften.

— Men, Herra Forseti: ligg ikkje Island for avleies til når det gjeld å varveitsle denne kulturarven, til å ta vare på dette gullkanta fors-

Så lenge vi held målet vårt levande, har vi pantet, har vi garantien for Islands frie framtid. Men som sagt — eg ser sjeldan fjernsyn sjølv.

— Har Presidenten apparat?

— Ja. Av omsyn til barneborna. Den unge generasjonen lærer engelsk betre og tidlegare enn vi gjorde. Vi treng eit internasjonalt hjelpestspråk. Vi skal ikkje og kan ikkje og må ikkje isolere oss. Island skal ikkje noye seg med å vere eit museum for ei stor fortid.

— De les mykje, som islandingar flest, herr President. Har De ei bok De held gjævare enn andre?

— Mange. Eg har islandingasogene. Og Snorre: Edda og Heimskringla. Når vi islandingar reiser t. d. frå Trondheim til Sola, treng vi ingen Baedeker. Vi kjänner kvart nes, kvar vik, kvar vág. Elles les eg Kiljan med sann svir. Mange av hans bøker er meisterverk. Og Gunnar Gunnarsson — han skreiv rettnok dei fleste av sine bøker på dansk; men dei har vorte omsette til islandsk av Halldór Laxness. Stor er også David Stefansson. Vi islandingar les vel kanskje i det heile meir litteratur enn an-

★ Over til side 19.

